

RESULTS OF THE INTERCULTURAL CITIES INDEX

Abril 2017

Intercultural cities
Building the future on diversity

www.coe.int/interculturalcities

RESULTS OF THE INTERCULTURAL CITIES INDEX

RESULTATS DE L'ÍNDEX DE CIUTATS INTERCULTURALS Barcelona - Abril 2017

Una comparació entre 86 ciutats¹

Introducció

Les Ciutats Interculturals és un programa insígnia del Consell d'Europa. La seva finalitat és explorar el potencial d'un enfocament intercultural de la integració en comunitats amb poblacions culturalment diverses. Les ciutats participants en el programa revisen la seva governança, polítiques, discurs i pràctiques des d'una perspectiva intercultural. En el passat, aquesta revisió es feia amb informes narratius i perfils de ciutat, una forma rica en contingut i detall. Tanmateix, els informes narratius, per si sols, eren relativament febles com a eina per fer el seguiment i comunicar el progrés. Així, es va dissenyar un "Índex de la Ciutat Intercultural" com a eina de comparació (*benchmarking*) per les ciutats que participen en el programa i per futurs participants.

Avui són 85 ciutats les que han realitzat l'anàlisi de les seves polítiques interculturals utilitzant l'Índex de Ciutat Intercultural: Albufeira (*Portugal*), Amadora (*Portugal*), Arezzo (*Itàlia*), Ballarat (*Austràlia*), Barcelona (*Espanya*),

¹ Aquest informe es basa en les dades emmagatzemades a la base de dades de l'ÍNDEX de Ciutats Interculturals en el moment de la redacció. Els gràfics de l'ÍNDEX poden incloure un major nombre de ciutats, cosa que reflecteix el creixent interès per aquest instrument.

Beja (*Portugal*), Bergen (*Noruega*), Bilbao (*Espanya*), Botkyrka (*Suècia*), Braga (*Portugal*), Bucarest (*Romania*), Campi Bisenzio (*Itàlia*), Cartagena (*Espanya*), Casalecchio di Reno (*Itàlia*), Cascais (*Portugal*), Castelló (*Espanya*), Catalunya (*Espanya*), Coïmbra (*Portugal*), Comuna de Ravenna (*Itàlia*), Constanta (*Romania*), Copenhaguen (*Dinamarca*), Donòstia-Sant Sebastià² (*Espanya*), Dortmund (*Alemanya*), Dublín (*Irlanda*), Duisburg (*Alemanya*), Erlangen (*Alemanya*), Forlì (*Itàlia*), Fucecchio (*Itàlia*), Fuenlabrada (*Espanya*), Ginebra (*Suïssa*), Gènova (*Itàlia*), Getxo (*Espanya*), Haifa (*Israel*), Hamburg (*Alemanya*), Ioànnina (*Grècia*), Izhevsk (*República d'Udmurta, Rússia*), Jerez de la Frontera (*Espanya*), el districte de Lewisham (*Londres, Regne Unit*), Limassol (*Xipre*), Limerick (*Irlanda*), Lisboa (*Portugal*), Lodi (*Itàlia*), Logronyo (*Espanya*), Lublin (*Polònia*), Melitopol (*Ucraïna*), Ciutat de Mèxic (*Mèxic*), Montreal (*Canadà*), Munic (*Alemanya*), el cantó de Neuchâtel (*Suïssa*), Neukölln (*Berlin, Alemanya*), Novellara (*Itàlia*), Offenburg (*Alemanya*), Olbia (*Itàlia*), Oslo (*Noruega*), el districte d'Osmangazi a la província de Bursa (*Turquia*), Parla (*Espanya*), Patres (*Grècia*), Pécs (*Hongria*), Pryluky (*Ucraïna*), Reggio Emilia (*Itàlia*), Reykjavík (*Islàndia*), Rijeka (*Croàcia*), Rotterdam (*Països Baixos*), Sabadell (*Espanya*), San Giuliano Terme (*Itàlia*), Santa Coloma de Gramanet (*Espanya*), Santa Maria da Feira (*Portugal*), Unione dei Comuni-Savignano sul Rubicone³ (*Itàlia*), Sechenkivsky (*Districte de Kiev, Ucraïna*), Senigallia (*Itàlia*), Stavanger (*Noruega*), Estrasburg (*França*), Subotica (*Sèrbia*), Sumy (*Ucraïna*), Tenerife (*Espanya*), Tilburg (*Països Baixos*), Torí (*Itàlia*), Turnhout (*Bèlgica*), Unione Terre dei Castelli⁴ (*Itàlia*), La Valletta (*Malta*), Västerås (*Suècia*), París ciutat (*França*), Vinnitsa (*Ucraïna*), Viseu (*Portugal*) and Zuric (*Suïssa*).

D'aquestes ciutats, 39 (inclosa Barcelona) tenen més de 200.000 habitants i 36 (inclosa Barcelona) tenen més del 15% de persones residents nascudes a l'estranger.

Aquest document presenta els resultats de l'anàlisi de l'Índex de Ciutat Intercultural per **Barcelona** (Espanya) a 2017 i aporta conclusions i recomanacions relacionades amb la política intercultural.

La definició de ciutat intercultural

La ciutat intercultural té habitants de diferents nacionalitats, orígens, llengües o religions/creences. Les autoritats polítiques i la major part de la ciutadania tenen una percepció positiva de la diversitat, com a recurs. La ciutat lluita de forma activa contra la discriminació i adapta la seva governança, les institucions i els serveis a les necessitats d'una població diversa. La ciutat té una estratègia i eines per abordar la diversitat i el conflicte cultural. Promou una major barreja i interacció entre grups diversos a l'espai públic.

² En el programa, les referències a la ciutat espanyola de Donòstia-Sant Sebastià solen ser amb el nom de San Sebastián.

³ En el programa, les referències a la ciutat italiana de Unione dei Comuni-Savignano sul Rubicone solen ser amb el nom de Rubicone.

⁴ Anteriorment Castelvetro di Modena.

METHODOLOGY

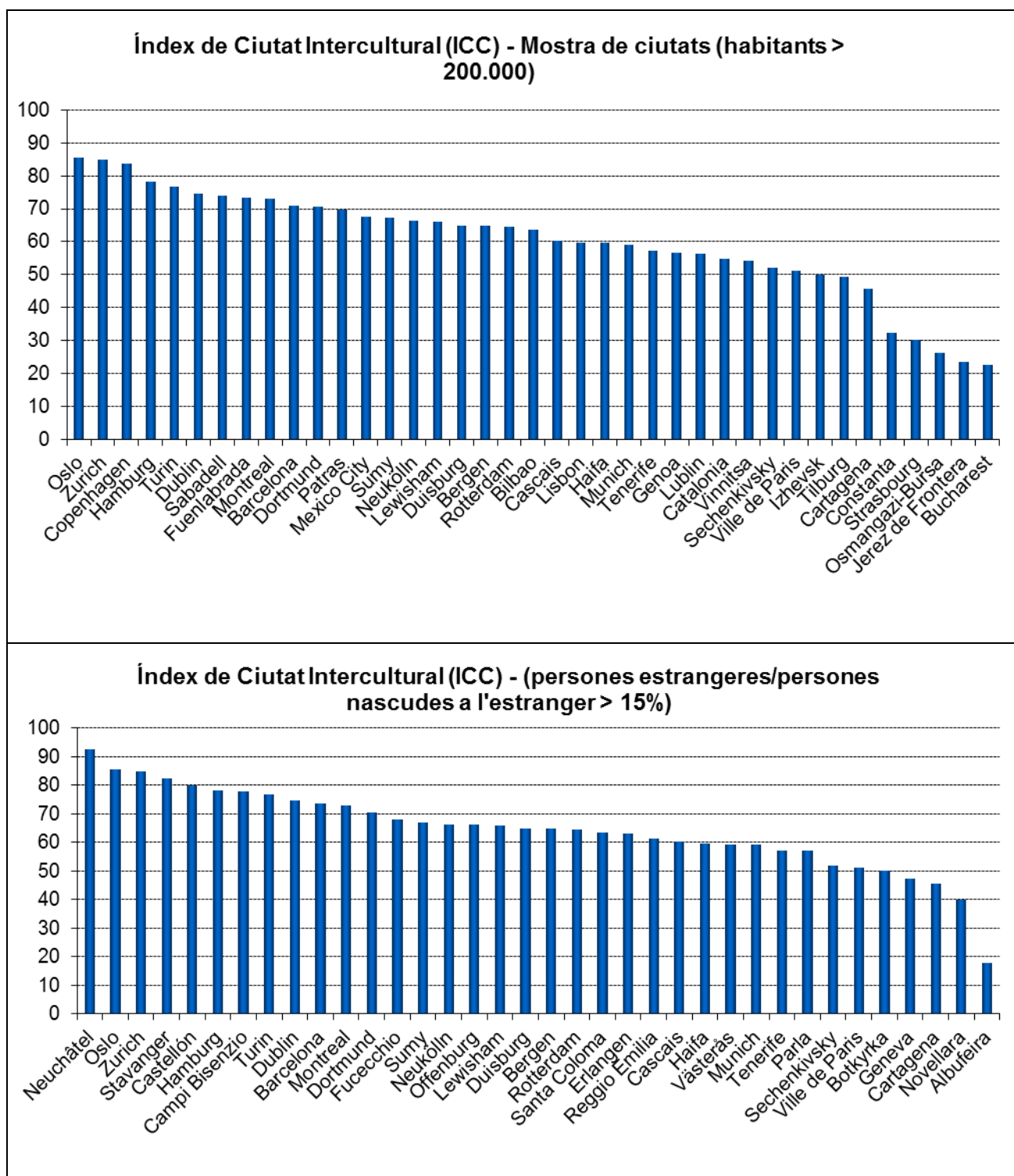
METODOLOGIA

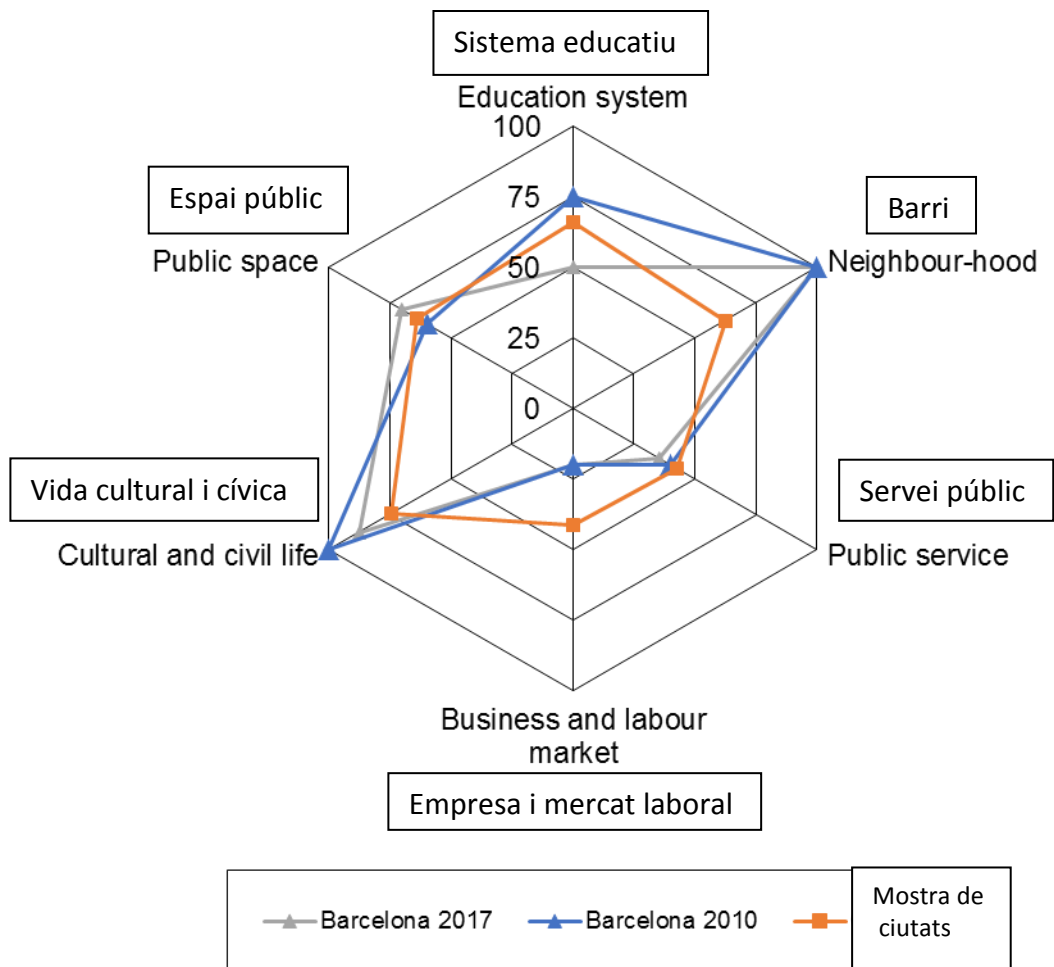
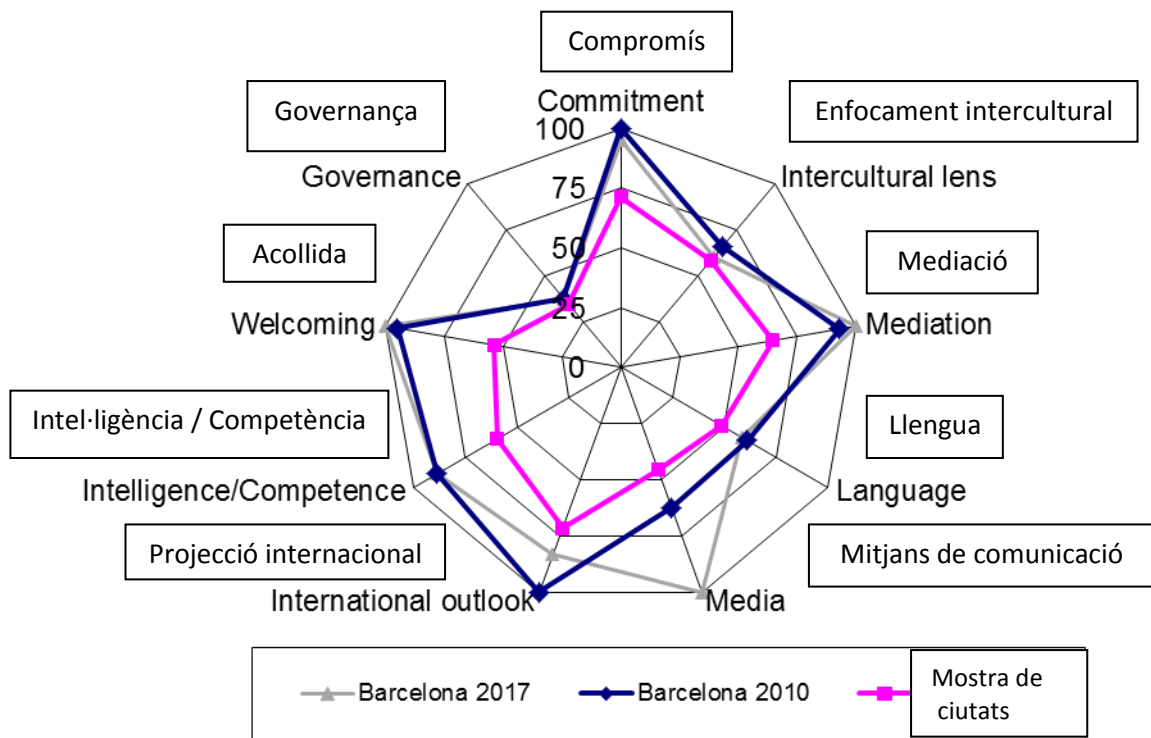
L'anàlisi de l'Índex de Ciutat Intercultural es basa en un qüestionari amb 73 preguntes agrupades en 11 indicadors amb tres tipus de dades diferents. S'ha valorat la importància relativa dels indicadors. Per cada indicador, les ciutats participants poden assolir fins a 100 punts (que són consolidats per a l'Índex general d'ICC).

Aquests indicadors són: compromís; sistema educatiu; barris; serveis públics; empresa i mercat laboral; polítiques relacionades amb la vida cultural i cívica; espais públics; mediació i resolució de conflictes; llengua; mitjans de comunicació; projecció internacional; intel·ligència/competència; acollida i governança. Alguns d'aquests indicadors -sistema educatiu; barris; serveis públics; empresa i mercat laboral; polítiques relacionades amb la vida cultural i cívica; espais públics- s'agrupen en un indicador compost anomenat "polítiques urbanes amb enfocament intercultural", o simplement "enfocament intercultural". La comparació entre ciutats és estrictament indicativa, donada la gran diferència entre ciutats en termes de desenvolupament històric, tipus i escala de la diversitat, models de governança i nivell de desenvolupament econòmic. La comparació es basa en un conjunt de criteris formals relacionats amb l'enfocament intercultural en polítiques urbanes, i la seva intenció és només com a eina de comparació (*benchmarking*), per tal de motivar a les ciutats a què n'apreguin de les bones pràctiques.

En tenir compte de les diferències esmentades entre les ciutats i del nombre creixent de ciutats noves que volen participar en l'Índex de Ciutats Interculturals, s'ha pres la decisió de comparar les ciutats no només dins la mostra completa, sinó també d'acord amb criteris específics. Ja s'han esmentat dos d'aquests criteris: la mida (per sobre de o per sota de 200.000 habitants) i el percentatge de persones residents nascudes a l'estranger (més de o menys del 15%). Es considera que aquest enfocament facilitaria unes comparacions més vàlides i útils, la presentació visual i el sistema de filtratge de resultats.

Segons els resultats globals de l'índex, Barcelona ocupa la posició **15a** de les 86 ciutats de la mostra, amb un índex de ciutat intercultural agregat del **73%**, després de Montreal (73%) i abans de Dortmund (71%). De les ciutats amb més de 200.000 habitants, Barcelona és la **10a** i, de les ciutats amb més del 15% de persones residents nascudes a l'estranger, és l'**11a**.

Barcelona – En resum

Barcelona, ciutat capital de Catalunya, és la metròpoli més gran del mar Mediterrani. Fundada històricament a l'edat mitjana pels romans, va ser en els primers temps capital del comtat de Barcelona i després, amb l'arribada al poder del Regnat d'Aragó, el paper de Barcelona va ser fonamental com a centre econòmic i administratiu de la Corona d'Aragó i de la capital del Principat de Catalunya.

Són especialment conegudes les obres arquitectòniques del Patrimoni Mundial de la UNESCO dissenyades per dos exponents del modernisme català: Antoni Gaudí i Lluís Domènech i Montaner. Gaudí és el creador del temple inacabat de la Sagrada Família, el Parc Güell, Casa Batlló; mentre que Montaner és famós gràcies a residents privats, com la Casa Lleó Morera i edificis públics, inclòs el Palau de la Música Catalana i el Recinte Modernista de Sant Pau.

D'altra banda, el centre històric de la ciutat, anomenat Barri Gòtic, és on es conserven molts edificis que daten dels assentaments romans. Mereixen menció també els museus de Barcelona: El Museu Nacional d'Art de Catalunya, la Fundació Joan Miró, el Museu Picasso, la Fundació Antoni Tàpies, el Museu d'Història de Catalunya, el Museu d'Arqueologia de Catalunya, etc.

En l'àmbit de les activitats esportives, Barcelona organitza torneigs d'esport internacional i ja en el 1992 va ser amfitriona de les Olimpíades d'Estiu. A més, el club de futbol FC Barcelona, anomenat "Barça", és famós arreu del món.

En termes demogràfics, Barcelona és el segon municipi més poblat d'Espanya, amb **1.608.746 habitants** (segons el cens de 2016). Els principals grups ètnics que viuen a Barcelona i que són definits com a "ciutadans de la UE" provenen d'Itàlia (26.993 individus) i de França (13.671 individus). Pel que fa a les persones estrangeres extracomunitàries (UE), els principals grups ètnics provenen de Pakistan (19.192 individus), Xina (18.448 individus) i Marroc (12.552 individus).

El cens de 2016 contava les persones estrangeres i immigrades segons la seva nacionalitat i el seu lloc de naixement. D'aquesta classificació, es constata que per la nacionalitat, Barcelona compta amb **267.790 persones estrangeres** (16,6%); mentre que pel lloc de naixement són **363.121 persones nascudes a l'estranger** (o el 22,5%). Tot i que no hi ha dades per la segona i tercera generació de persones migrades, la població estrangera entre les edats de 9 i 14 anys provinents de la UE sumen 7.751 habitants (9,3%), mentre que la població extracomunitària se situa en 22.816 habitants (12,3%). És més, a Barcelona, cap grup nacional representa més del 5% de la població total.

En termes econòmics, el PIB (Producte Interior Brut) per càpita l'any 2014 correspon a 40,8 mil euros. L'administració pública pot contractar persones estrangeres mitjançant contractes laborals (i no amb contractes d'ocupació pública) i algunes unitats tenen en compte l'origen ètnic a l'hora de contractar.

És positiu que la ciutat hagi creat un departament anomenat "*Direcció de Serveis de Drets de Ciutadania i Diversitat*" amb una responsabilitat de lideratge per a la integració intercultural en la figura de la Comissionada per la Immigració, la Interculturalitat i la Diversitat.

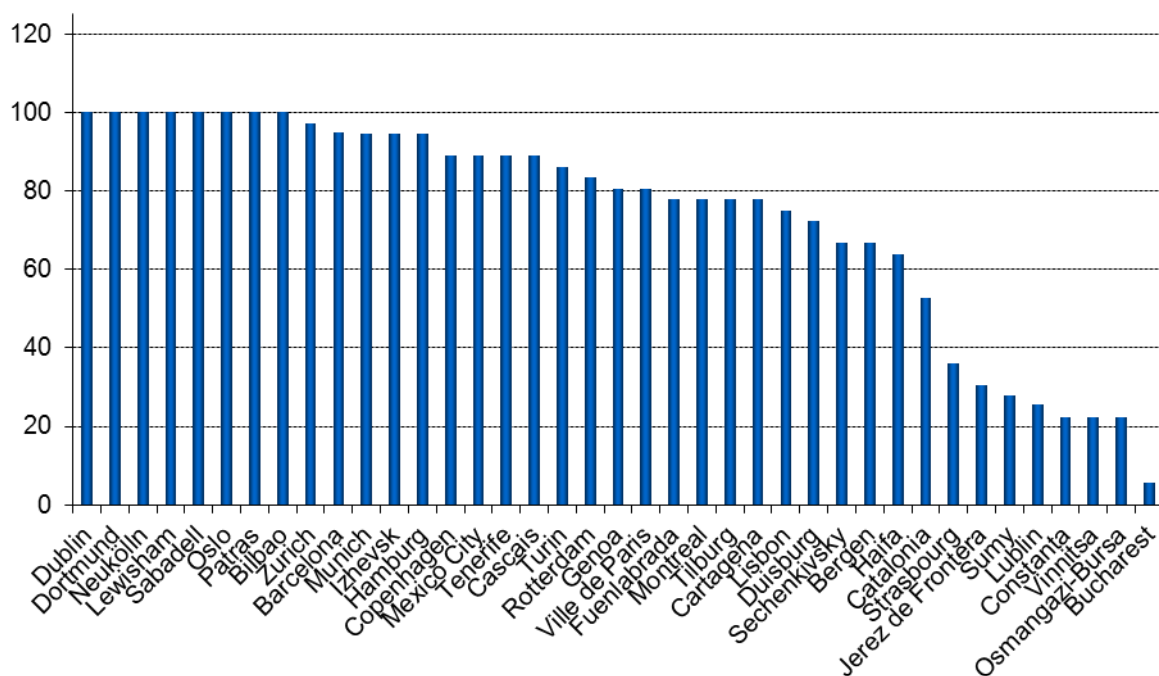
COMMITMENT

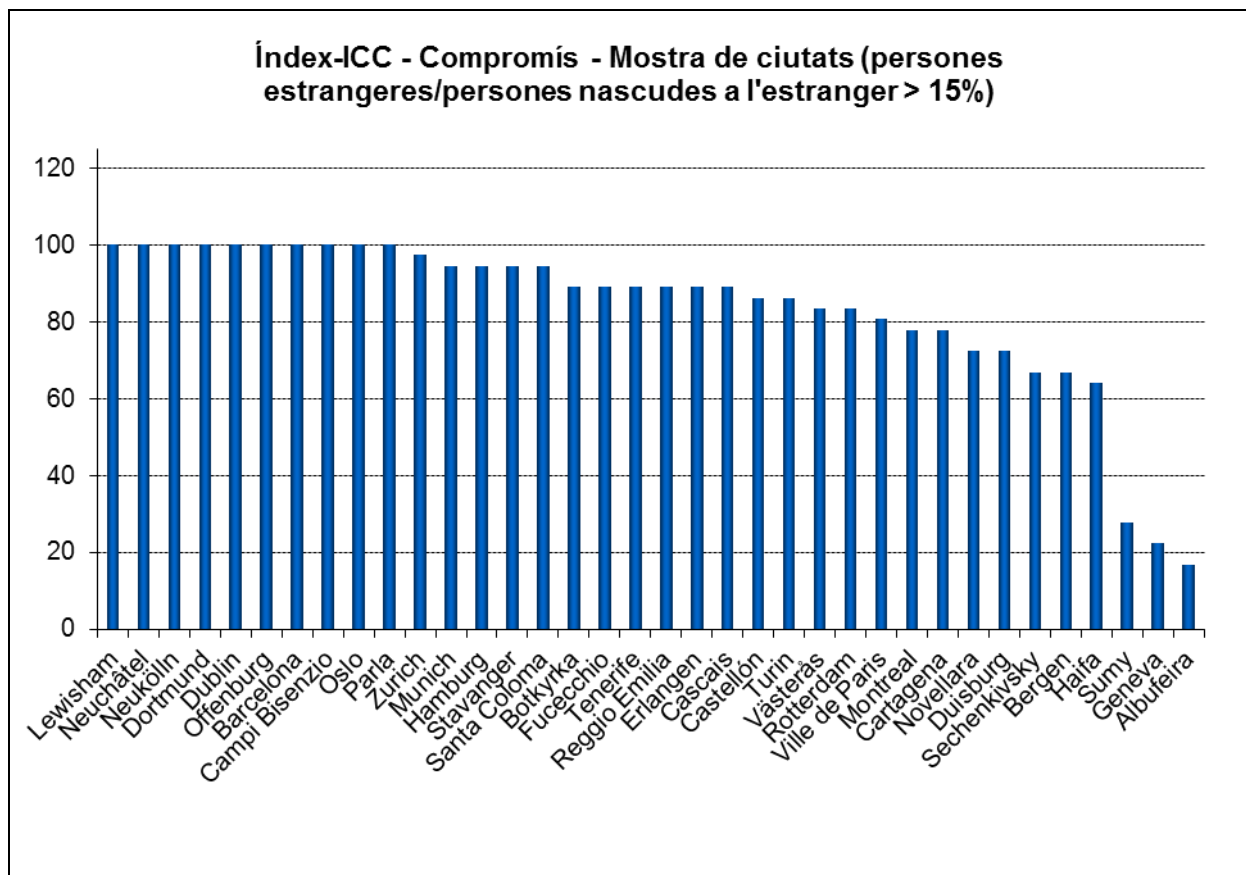

COMPROMÍS

L'estratègia de la ciutat intercultural òptima inclouria una declaració formal de les autoritats locals que transmeti un missatge inequívoc del compromís de la ciutat amb els principis interculturals, a més d'implicar i persuadir de manera activa a altres agents clau locals a què facin el mateix.

ICC-Índex - Compromís - Mostra de ciutats (habitants > 200.000)

La taxa de Barcelona en l'àmbit del Compromís l'any 2017 correspon a un **95%**, considerablement més alt que el resultat de la mostra de ciutats, un 71%. Tanmateix, el resultat en aquest àmbit ha empitjorat en els darrers 7 anys, si tenim en compte que l'any 2010 la ciutat va rebre una puntuació del 100%. Potser la ciutat vulgui investigar les causes d'aquesta disminució.

Barcelona ha **declarat formalment** la seva participació en la xarxa de les Ciutats Interculturals i sovint els discursos i la comunicació oficials fan clara referència al compromís intercultural de la ciutat. És més, la ciutat ha adoptat un **programa estratègic d'integració** i un **pla d'acció intercultural**.

El "*Pla Barcelona Interculturalitat*", elaborat per l'Ajuntament de Barcelona, té com a objectiu adoptar una perspectiva intercultural per abordar els reptes de la diversitat, entreteixint les estratègies polítiques per tal de fer front als reptes de la convivència. L'enfocament intercultural es basa en tres principis:

- El **principi de la igualtat** fomenta el respecte als valors fonamentals i principis democràtics, alhora que promou la igualtat de drets. Lluita contra les discriminacions i desigualtats basades en les diferències culturals o ètniques.
- El **principi del reconeixement** posa l'accent en la necessitat de reconèixer i apreciar la diversitat. Aquest principi va més enllà de la mera tolerància passiva. Emfatitza l'enriquiment que es deriva de la diversitat sociocultural en tots els àmbits: econòmic, social i cultural.

- El **principi de la interacció positiva** fomenta la comprensió mútua i el diàleg per tal d'enfortir el sentiment de pertinença, que és el fonament de la cohesió.

Aquest pla estableix les directrius i defineix les finalitats de la ciutat i les metodologies per aconseguir aquests objectius. La meta final és incorporar el principi de la interculturalitat com a variable fonamental en les polítiques municipals actuals i futures. Amb aquest punt de partida, la construcció del pla s'ha desenvolupat mitjançant tres etapes importants: La primera etapa marca la definició de conceptes i objectius del pla, combinada amb una anàlisi de la situació actual de Barcelona. La segona etapa implica la realització d'un procés participatiu intern a l'Ajuntament i extern amb la societat civil: es va fer una recerca en profunditat per tal de conèixer les opinions de la ciutadania sobre la diversitat. La darrera etapa recull i analitza les dades i transforma la informació recollida en accions i propostes. Tenint en compte que les estratègies interculturals són un procés continu, és positiu que Barcelona estigui avaluant i actualitzant el seu pla.

És interessant el programa estratègic d'integració de Cascais, que s'inclou en el *Plano Municipal de Integração de Imigrantes*, doncs té com a objectiu ajudar les persones migrades a integrar-se a la societat portuguesa. De fet, Cascais té una llarga tradició d'acollir poblacions estrangeres d'arreu del món i, gràcies a aquesta actitud positiva, els seus habitants estan fortament compromesos amb la millora de la qualitat de vida de les minories. És més, l'Ajuntament de Cascais ha innovat en les seves polítiques d'integració per crear les condicions perquè tothom se senti integrat i acollit. Per exemple, des de 1998, la comunitat promou projectes originals que fomenten l'emprenedoria de les persones immigrades.

Amb l'objectiu de promoure la integració i la interculturalitat, l'Ajuntament de Barcelona organitza de manera periòdica **activitats per lluitar contra els estereotips i els rumors**. Per exemple, s'ha recollit material audiovisual antirumors per sensibilitzar sobre els rumors i els estereotips sobre diversitat cultural. En paral·lel, s'han portat a terme projectes interculturals. El programa Xeix es proposa incloure botiguers d'origen xinès i pakistanès a la xarxa d'entitats del districte de l'Eixample i Sant Antoni. El projecte Rossinyol utilitza la mentoria social com a eina educativa que fomenta la confiança i l'amistat entre adolescents culturalment diversos (mentorats) i estudiants universitaris (mentors).

Barcelona ha assignat un pressupost per l'execució de les estratègies interculturals i el pla d'acció. Concretament, tal com es constata al qüestionari, Interculturalitat i Drets de Ciutadania rep 4.944.083,52 €; mentre que s'assigna 6.494.162,39 € per accions relacionades amb persones refugiades i migrades.

La ciutat incorpora de manera sistemàtica a persones d'orígens diversos a la formulació de polítiques i al disseny col·laboratiu. És positiu que la ciutat hagi desenvolupat un **lloc web** per comunicar les seves estratègies interculturals i/o els seus plans d'acció, com ara les estratègies antirumors. És més, mitjançant la web, l'Ajuntament també informa la ciutadania dels drets socials, els drets de ciutadania que promouen la participació política, etc. Per tal de fomentar la

participació ciutadana es poden utilitzar altres eines: en aquest sentit, el lloc web de l'Ajuntament de París té un espai anomenat "*Intégration et citoyenneté*" (integració i ciutadania) que és un exemple excel·lent de com es pot fomentar la integració fent servir la internet. Aquest espai ofereix instruccions importants referents a informació legal i com accedir als serveis públics, i comunica els esforços que ha fet l'Ajuntament per la integració de les persones migrades i les minories, com per exemple, la renovació de llars i allotjaments per treballadors/es immigrants/des.

Amb l'objectiu d'honorar a persones o entitats que han fet coses excepcionals per fomentar l'interculturalisme, el Consell Municipal d'Immigració de Barcelona ha premiat públicament a aquelles que han treballat en estratègies econòmiques de promoció de la diversitat i la inclusió entre persones immigrades. A Portugal es donen premis semblants, com per exemple, la Ciutat Intercultural de Cascais ha establert un Premi al Mèrit Municipal, mentre que Santa Maria da Feira promou el **Prémio Concelho Solidário**, amb la voluntat de reconèixer les entitats o institucions que, per les seves accions, innovacions i bones pràctiques, contribueixen a la promoció de la cohesió i el desenvolupament social en el municipi. Mentre que a la ciutat de Beja se celebra el dia internacional dels immigrants i del poble gitano, a Novellara (Itàlia) la ciutadania intenta enfortir el sentiment d'inclusió tot enviant cartes i fulletons, com ara quan les persones nouvingudes reben una **carta de benvinguda**.

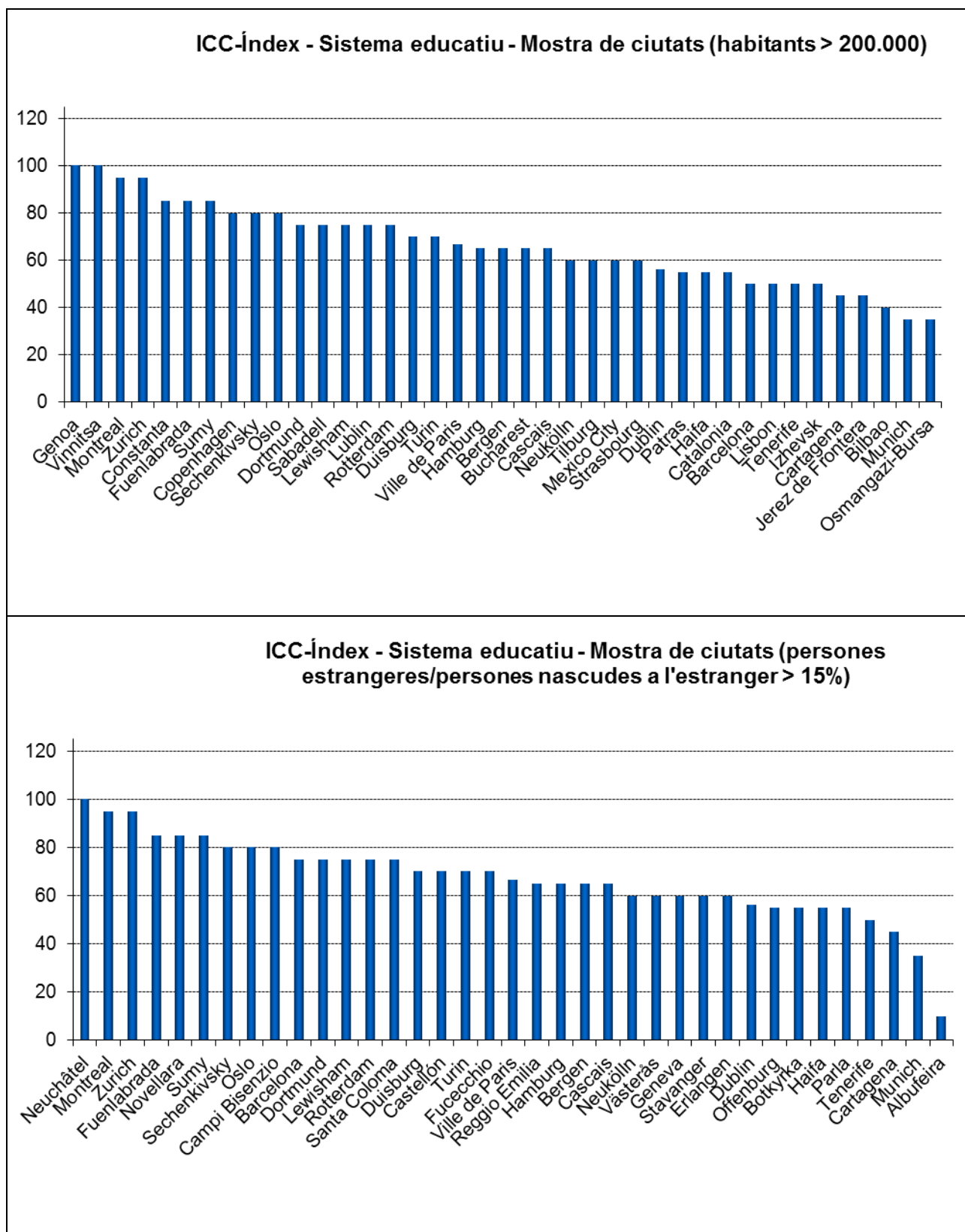
Quan es vol animar la ciutadania i les persones nouvingudes a implicar-se en la vida de la ciutat, és fonamental que tothom estigui informat i al dia. A Beja, per exemple, troben ben útil el Facebook perquè permet arribar a un públic més ampli. A la pàgina de Facebook "**Câmara Municipal de Beja**"⁵ la ciutat penja activitats i iniciatives que es realitzen al municipi. Algunes d'aquestes activitats són:

- El Concert de Nadal en el Teatre Municipal.
- El "Cebal Na Semana Ciência & Tecnologia 2016" – un taller per ensenyar tecnologia a nens i nenes i joves adults.
- Per commemorar el Dia Internacional per l'Eliminació de la Violència contra les Dones, el 25 de novembre, l'associació "Associação Capazes" va organitzar una campanya amb el lema "una comunitat activa contra la violència".

⁵ https://www.facebook.com/pg/camaramunicipaldebeja/posts/?ref=page_internal

L'escola té una influència molt forta en la societat i té el potencial de reforçar o qüestionar els prejudicis de diverses maneres a través de l'ambient social que es crea, l'orientació que aporta i els valors que nodreix.⁶

⁶ El terme "Educació" fa referència a un procés formal d'aprenentatge en què algunes persones ensenyen de manera conscient mentre que d'altres adopten el rol social de l'aprenent. (http://highered.mcgraw-hill.com/sites/0072435569/student_view0/glossary.html).

Els indicadors de Barcelona pel que fa a la política educativa l'any 2017 se situen en el **50%**, un nivell considerablement més baix que la taxa de la mostra de ciutats, què és del 65%. És oportú remarcar que l'any 2010 la ciutat va registrar

l'excel·lent resultat d'un 75% i, per tant, voldrà investigar les causes d'aquest descens per tal de prevenir una major disminució d'aquest llindar.

En **algunes** escoles, els nens i les nenes són del mateix origen ètnic i poques vegades **l'origen ètnic del professorat és un reflex dels seus alumnes**.

En termes positius, la major part de les escoles intenten estimular la **participació de les famílies** en el sistema educatiu. Per exemple, el **projecte Baobab** és un projecte pilot promogut per l'Ajuntament a través de l'*Institut Municipal d'Educació* (IMEB). El projecte facilita que els nens i les nenes de barris vulnerables passin una bona estona a l'estiu. És més, aquest projecte ha demostrat que es pot reforçar la participació de les famílies en les activitats del dia a dia. Les escoles a Barcelona han creat **associacions de mares i pares d'alumnes**, que donen suport a les famílies amb activitats específiques.

Per tal de reforçar la participació de les famílies, les escoles de la ciutat italiana de Torí han creat **horts** on els i les alumnes poden conrear amb l'ajuda de les famílies. De fet, les activitats escolars són importants perquè són un punt de trobada per les famílies originàries de diferents països i amb diferents trajectòries culturals, on poden conèixer altres membres de la comunitat. A Sumy, algunes escoles treballen a partir dels principis del "triangle", com l'anomenen, per tal que les famílies, els nens i les nenes i el professorat participin per igual en el seguiment de malentesos i la prevenció de conflictes a l'entorn escolar. Compten també amb psicòlegs que medien entre les diferents cultures i tenen l'objectiu d'assegurar una comunicació i comprensió correcta entre els nens i les nenes i els adults. Com a alternativa, Barcelona podria considerar engegar l'activitat que es porta a terme a la ciutat de París "*Ouvrir l'école aux parents pour la réussite des enfants*"⁷ (obrir l'escola a les famílies per l'èxit dels infants) i que va començar l'any 2008-2009. Aquesta iniciativa pretén incentivar la participació de les famílies, sobretot quan provenen d'un grup minoritari a la ciutat.

Tot i que a Barcelona les escoles no solen realitzar **projectes interculturals** per facilitar la interacció social entre estudiants i alumnes, un bon exemple és **Koinos** (que vol dir "comú" en grec antic): un projecte que recull experiències de diversitat lingüística i educació a Europa, i pretén promoure-les tenint en compte la realitat del segle XXI per tal de superar la barrera entre diversitat lingüística i convivència. El que és més important és que el projecte té l'objectiu de promoure el plurilingüisme i l'alfabetització multimodal.

Tal com es constata al lloc web:

L'objectiu és que KOINOS sigui només la punta de l'iceberg del procés comunitari que ha de donar com a resultat uns nivells alts de benestar social i felicitat pels ciutadans que hi participen activament. Aquestes propostes són necessàries per a superar la profunda crisi econòmica i moral del nostre temps, i per tal de garantir la cohesió social en les societats culturalment i lingüísticament diverses del segle XXI.

⁷ <http://eduscol.education.fr/cid49489/ouvrir-l-ecole-aux-parents-pour-la-reussite-des-enfants.html>

Per tal de contribuir a l'assoliment d'aquests objectius tan ambiciosos i potser utòpics, KOINOS té dos objectius principals concrets: 1) que els membres de les comunitats multilingües locals tinguin una percepció del plurilingüisme com un avantatge, incloent el reconeixement dels grups minoritaris; i 2) que les pràctiques quotidianes de plurilingüisme permetin construir espais interculturals que generin un sentit de comunitat. Ambdós objectius s'adrecen directament a aconseguir nivells més alts de convivència positiva⁸.

Per millorar en l'àmbit de l'educació, Barcelona hauria de contemplar l'adopció de polítiques per augmentar la mescla ètnica/cultural a les escoles. Certament, les activitats escolars són importants perquè ofereixen a les famílies que provenen de diferents països i que tenen orígens culturals diferents un punt de trobada on poden conèixer altres membres de la comunitat.

A tall de suggeriment, Barcelona podria inspirar-se en la iniciativa d'Oslo (Noruega). El projecte de "Gamlebeyn Skole" promou la diversitat cultural a través de les arts. Certament, l'educació cultural i intercultural ajuda a contrarestar el fenomen de la "fugida blanca" que es dona a l'educació infantil. A Oslo, és característica la gran mescla ètnica durant l'educació infantil, però hi ha senyals que a les escoles primàries i secundàries s'està donant una creixent polarització ètnica a mesura que les famílies més acomodades abandonen unes escoles per incorporar-se a d'altres. Això s'ha contrarestat limitant el dret a escollir i també invertint en aquelles escoles que s'han vist amenaçades per la "fugida blanca". Per exemple, la Gamlebyen Skole és la clàssica escola primària del centre de la ciutat, amb un ampli ventall de llengües i una combinació complexa de realitats culturals i socials. L'entorn físic de l'escola està dissenyat per incloure referències a les cultures d'origen dels alumnes immigrants, com ara el mur d'escalada fet amb lletres de tots els alfabetes del món, la columna de fusta tallada original d'una mesquita destruïda al Pakistan, kílins i altres objectes que creen un ambient càlid i acollidor. El programa curricular de l'escola inclou l'aprenentatge cultural i intercultural. Compten amb una eina de comparació que facilita als ensenyants comprovar on estan en termes de diversitat, com ara en la implicació de les famílies de diferents orígens. L'escola també ha publicat un llibre a partir d'un projecte conjunt amb Ankara i ara té en marxa un projecte audiovisual amb escoles de Dinamarca i Turquia.

⁸ <http://grupsderecerca.uab.cat/greip/en/content/koinos-european-portfolio-plurilingual-literacy-practices>

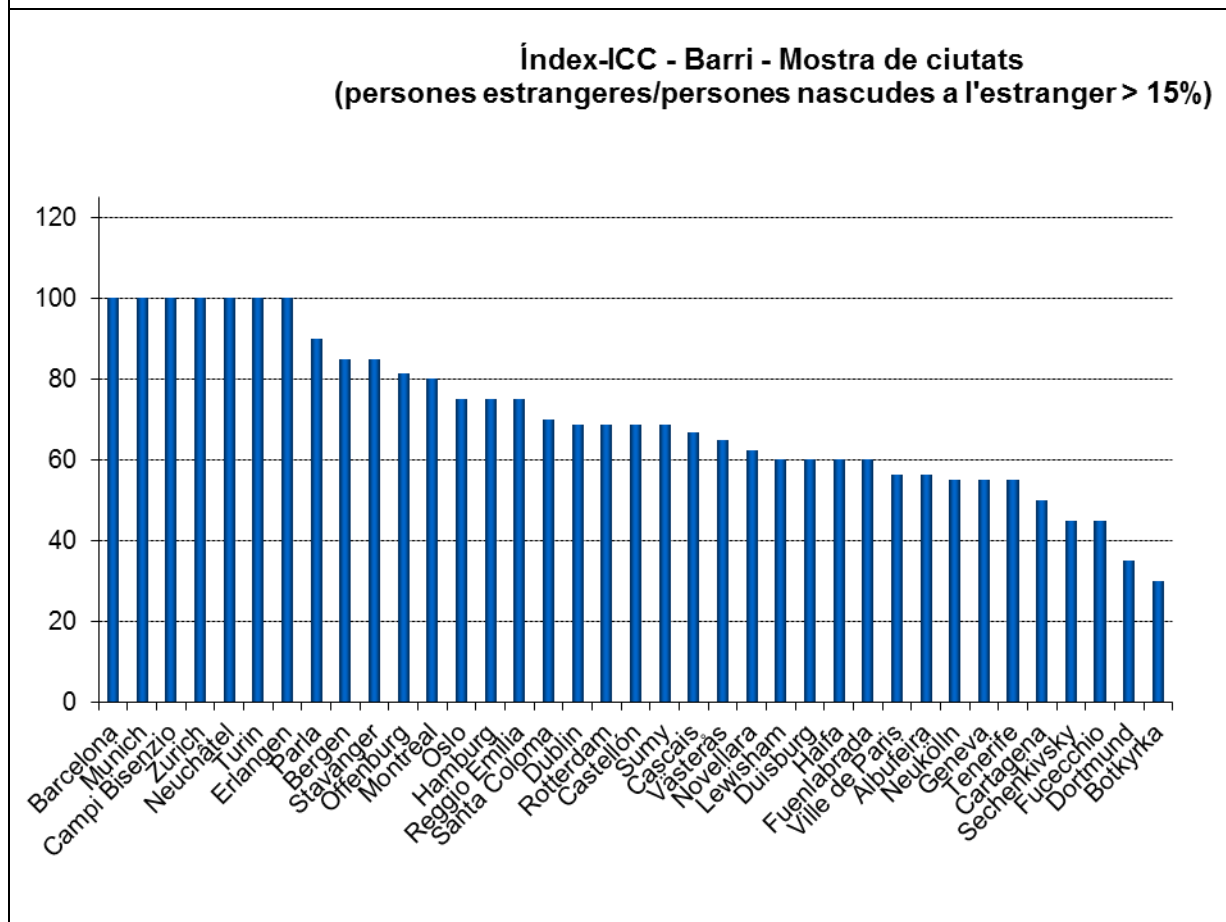
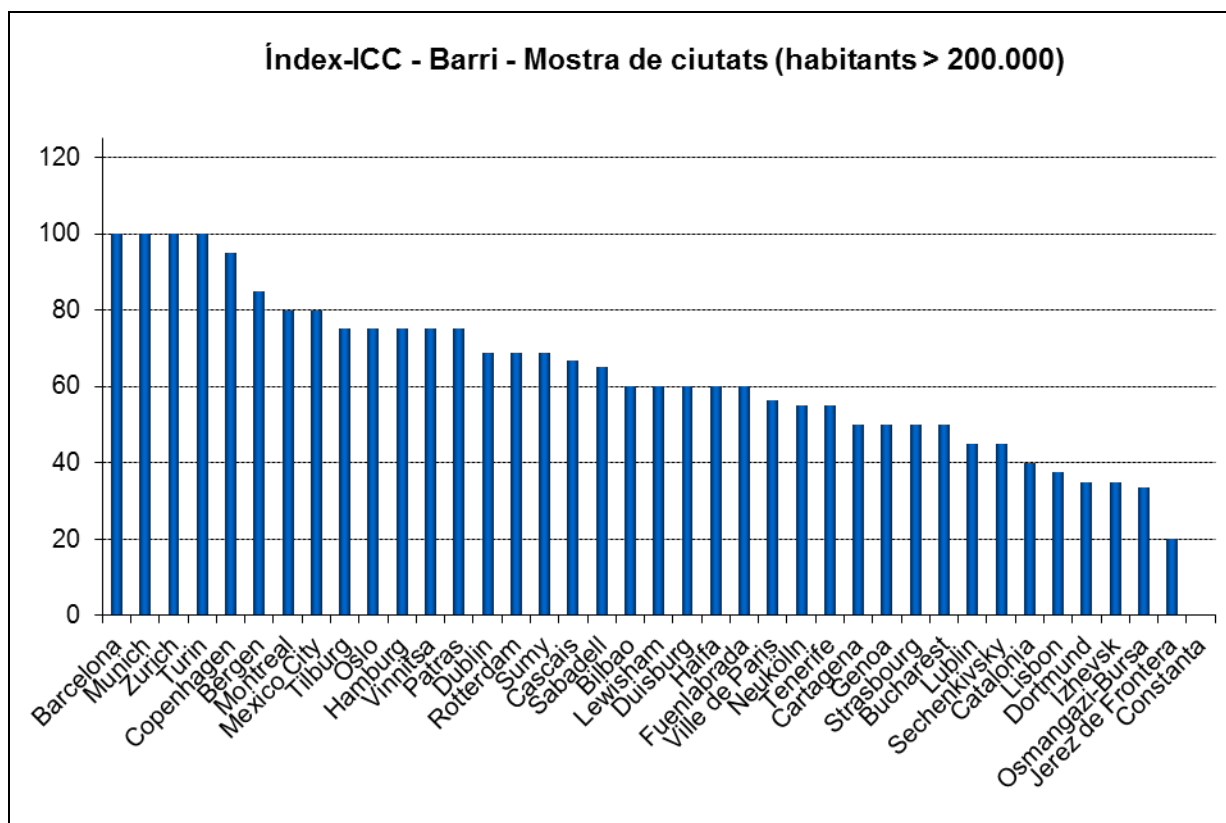
NEIGHBOURHOOD through intercultural lens

EL BARRI AMB ENFOCAMENT INTERCULTURAL

No cal que una ciutat intercultural tingui una "barreja estadística perfecta" de persones, perquè reconeix el valor de la proximitat geogràfica i els vincles entre persones del mateix origen ètnic. Tanmateix, també reconeix que la segregació ètnica espacial genera riscos d'exclusió i pot actuar com a barrera per un intercanvi lliure, cap endins i cap enfora, de persones, idees i oportunitats.⁹

⁹ La paraula "barri" l'entendem com una unitat dins d'una ciutat, que té un cert nivell d'autonomia administrativa (o a vegades també certes estructures de governança política) i és considerada com a unitat en relació a la planificació municipal. A les ciutats més grans, els districtes tenen diversos barris. La definició estadística de "barri" varia d'un país a un altre. Per regla general, inclou grups de població d'entre 5.000 i 20.000 persones de mitjana.

L'anàlisi del qüestionari indica que la taxa d'assoliment de la política de barris de Barcelona s'ha mantingut estable al llarg dels anys, havent assolit el **100%** tant

el 2010 com el 2017. El resultat és excel·lent, sobretot si es compara amb la taxa del 62% de la mostra de ciutats.

Els districtes més poblats de Barcelona són l'Eixample, amb una població total de 264.487 habitants, 215.062 persones espanyoles (que correspon al 81,3%) i 49.425 persones estrangeres (18,7%); Sant Martí amb 234.292 habitants, dels quals 198.293 són ciutadans espanyols (84,6%) i 35.999 (15,4%) persones estrangeres; i Sants-Montjuïc amb 181.162 habitants, 147.285 (81,3%) persones espanyoles i 33.877 (18,7%) persones estrangeres. El districte amb un percentatge més alt de persones no espanyoles és Ciutat Vella, on les persones estrangeres són el 43,22% (43.415) mentre que la població espanyola són el 56,8%, o 57.036 individus. Tanmateix, a cap barri les persones d'un grup ètnic minoritari representen la majoria de residents.

Segons el qüestionari, la ciutat no **emprèn accions per barrejar els veïns i veïnes** de diferents districtes perquè com no hi ha barris segregats ètnicament, semblaria que no hi ha necessitat. No obstant això, potser l'Ajuntament vulgui adoptar algunes estratègies per prevenir la concentració ètnica. Per exemple, l'Ajuntament de Ballarat anima a milers de persones a què interaccionin amb persones de diversos orígens ètnics/culturals a través de l'organització d'un ampli ventall d'iniciatives: *Begonia Festival*, *Harmony Fest*, *Setmana Nacional dels Aborígens i Illencs (NAIDOC)* i *les celebracions de la Setmana dels Refugiats*. Ballarat també ha dissenyat polítiques per augmentar la diversitat dels residents en els barris. L'Estratègia d'Atracció i Retenció d'Immigrants, posada en marxa l'any 2007, va proporcionar un marc per a l'execució d'un programa que incorpora iniciatives professionals i humanitàries impulsades per l'Ajuntament. Aquest programa, sempre centrat en la immigració qualificada, també ha estat una oportunitat perquè Ballarat acollís persones refugiades de Sudan en situació de migració secundària (reassentament) i a persones refugiades de Togo amb un projecte d'assentament directe. A més, l'Ajuntament està desenvolupant un acord amb les *neighbourhood houses* (cases de barri on es fan iniciatives comunitàries i associatives), que serà una oportunitat de col·laboració i treball conjunt entre diversos barris.

És positiu que la ciutat hagi establert una política per **augmentar la diversitat de les persones residents** en els barris. El Patronat Municipal de l'Habitatge té en compte la diversitat (edat, gènere, nacionalitat, renda, etc.) quan desenvolupa projectes d'habitatge social. Barcelona es podria inspirar en la política de Parla per enriquir la diversitat cultural entre els seus habitants. Mitjançant un ampli ventall de projectes urbans per a revitalitzar i renovar els barris del centre, aconsegueixen un multiculturalisme reeixit que promou l'harmonia i la cohesió social alhora que dissuadeixen els sentiments negatius.

Barcelona ha establert polítiques per **fomentar que les persones de diferents orígens ètnics es trobin i interactuïn** en els barris. Per exemple, els centres cívics, les biblioteques i les instal·lacions esportives tenen per objectiu fomentar el diàleg alhora que els grups juvenils i de dones fan l'esforç d'incloure participants d'orígens diversos per tal de promoure la interacció. La celebració de la rua del Carnaval, la desfilada dels reis per Nadal, o les festes majors de barri atreuen persones de diferents orígens culturals/ètnics. També s'han dissenyat estratègies específiques per atreure a les persones migrades perquè participin o

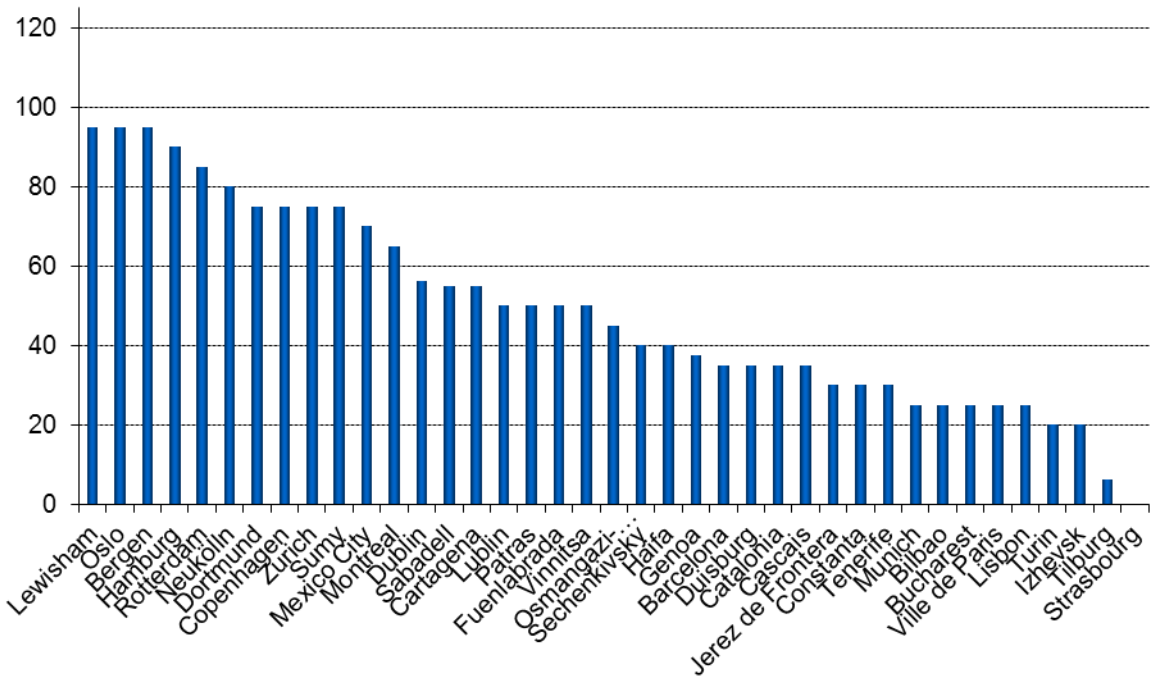
formin part d'entitats locals o de grups tradicionals catalans com ara els *castellers*. Segurament a Barcelona li interessaran les següents iniciatives:

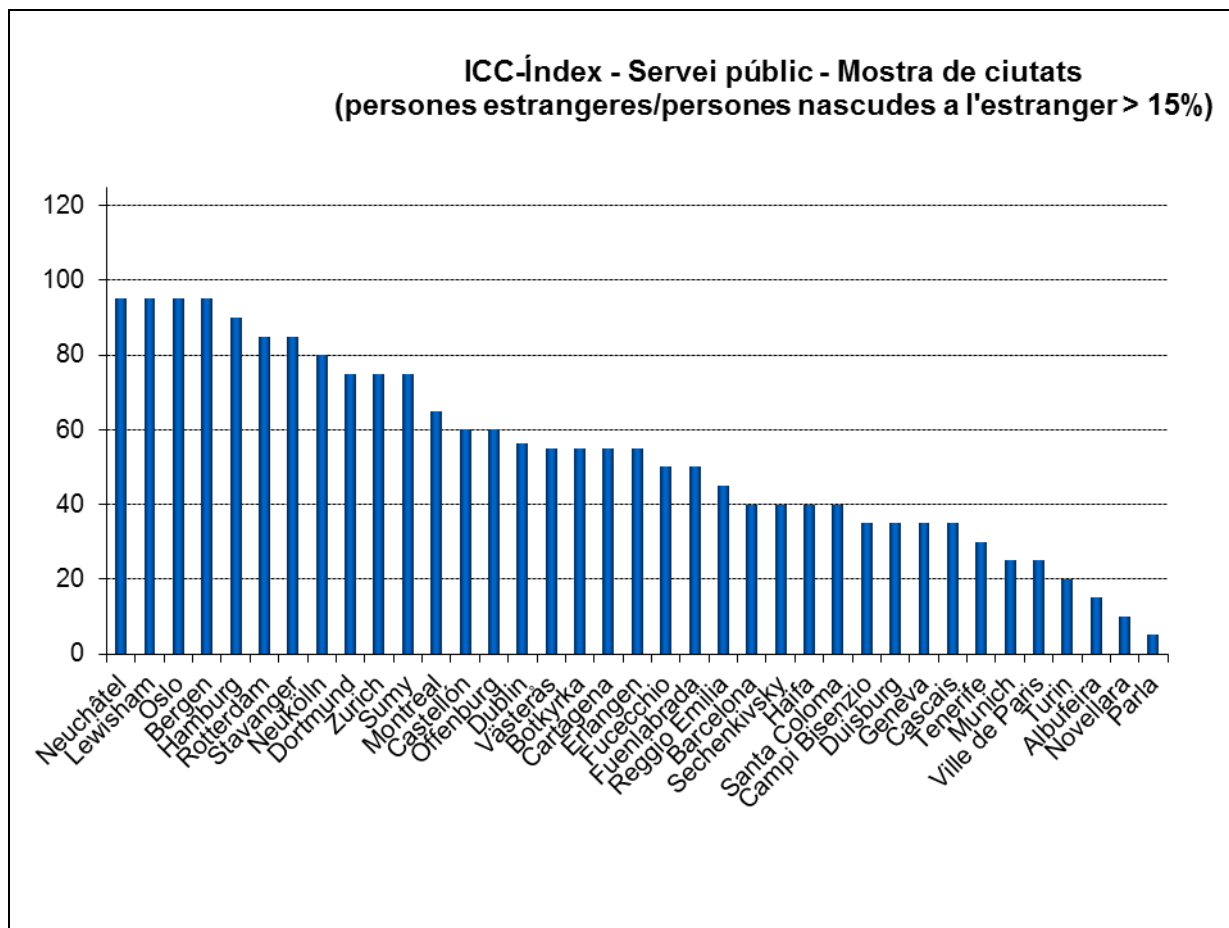
- El barri de Can Puiggener, a Sabadell, promou la interacció social entre veïns i veïnes de diversos orígens amb activitats i programes, com ara l'organització de la Taula per la convivència a Can Puiggener, i esdeveniments per celebrar la diversitat, com la Festa de la Diversitat a Can Puiggener.
- Braga organitza el "*Programa Escolhas - Família do lado*" on els barris promouen la diversitat i la inclusió de diversos grups ètnics i cultures.
- A Limassol, l'**Euromed Festival** reuneix persones a través de la dansa folklòrica i les exhibicions. Una altra activitat que es fa a Limassol és el programa anomenat "*Treball social als carrers*", que va començar l'any 2010 amb l'objectiu de prevenir la delinqüència, sobretot entre la gent jove. El programa ofereix sensibilització sobre els perills de l'abús de drogues i alcohol. També dona suport psicològic, i lluita contra l'atur.
- Getxo ha posat en marxa un projecte específic per animar les dones autòctones a conèixer dones immigrades. La idea és que aquestes trobades poden ajudar a desmuntar prejudicis i estereotips i són una oportunitat per intercanviar experiències i històries. SENDI és un altre projecte que es porta a terme a Getxo. Aquest projecte organitza jocs a la tarda, una oportunitat clara perquè les famílies i els infants puguin jugar i divertir-se tot parlant l'euskera. El projecte, anomenat "Parkean Olgetan", es realitza a parcs de la ciutat i té el suport de diverses escoles i entitats.

Un enfocament intercultural òptim roman sempre obert a noves idees, al diàleg i a les innovacions aportades o necessàries per als grups minoritaris, en comptes d'imposar un "café per a tots" com a enfocament dels serveis públics i les seves accions.

ICC-Index - Servei públic - Mostra de ciutats (habitants > 200.000)

La taxa pels serveis públics de Barcelona l'any 2017 és del **35%**, lleugerament més baix que el resultat del 43% de la mostra de ciutats i inferior al resultat obtingut l'any 2010, que corresponia al 40%.

L'origen ètnic dels treballadors/es municipals **no** reflecteix la composició de la població de la ciutat, l'Ajuntament no té previst cap **pla de contractació** ni fomenta la diversitat en l'ocupació en les empreses del sector privat. Barcelona es pot inspirar en la ciutat de Bergen (Noruega) on, per tal de fomentar la mescla i les competències interculturals tant en el sector públic com privat, ha posat en marxa un projecte anomenat "*El lloc de treball en el futur i el futur global*": una estratègia de contractació específica per assegurar que l'origen ètnic dels treballadors/es municipals sigui representatiu de la composició dels habitants de la ciutat.

Els serveis de Barcelona estan dissenyats a mida de les necessitats de l'origen ètnic/cultural de la ciutadania: hi ha serveis funeraris i espais o recintes d'enterrament per a totes les confessions hi ha menjar escolar apropiat per a les necessitats alimentàries de l'alumnat, i instal·lacions esportives amb zones exclusives per infants. A més, el govern local garanteix un tractament igualitari quan els centres de culte celebren activitats ocasionals en espais públics.

Per tal de respondre a les demandes de caràcter cultural que es fan als serveis públics, la ciutat de Barcelona podria organitzar un ampli ventall d'activitats per promoure la cohesió social i fomentar la interacció intercultural. Per exemple, la ciutat espanyola de Getxo organitza un *Dia de cultura al carrer* per promoure la

cohesió social i facilitar la integració de les persones immigrades mitjançant **activitats esportives**. A això s'afegeix el *Festival Internacional de Folklore*, on la **música** promou la interacció entre persones de diferents orígens culturals, tot celebrant la diversitat cultural amb música folklòrica.

Com a alternativa, al districte de Lewisham, a Londres, al Pepys Park, es va convidar a la gent jove a participar en el procés de disseny i creació d'una nova zona de joc. A Ladywell Fields es va recuperar una zona de camp abandonat amb la participació d'un grup d'usuaris del parc i la incorporació d'un vigilant del parc i un tècnic de "Rius i persones".

Per acabar, Barcelona podria fomentar la integració fixant-se en el projecte de Cascais anomenat "**Surf.Art**", un projecte experimental que vol millorar el benestar social de nens i nenes i joves mitjançant la pràctica del surf i el contacte amb la natura. A hores d'ara, 14 infants han après a fer surf mentre aprenen aspectes més profunds de la vida humana, com l'autonomia, la llibertat d'expressió i com gestionar les emocions. D'aquesta manera, els nens i les nenes desenvolupen la resiliència alhora que milloren les seves relacions personals i familiars. El que és més important és que aquests joves també han millorat a l'escola, estan més motivats i més disposats a estudiar i aprendre.

Tenint en compte el que hem dit, recomanem a Barcelona que introdueixi un pla de contractació per tal de garantir una diversitat adequada en els llocs de treball i que hi hagi un reflex igualitari de la població en l'origen ètnic/cultural dels funcionaris a tots els nivells. És en cert que la interculturalitat aporta creativitat i innovació, un enriquiment que beneficiarà el servei públic.

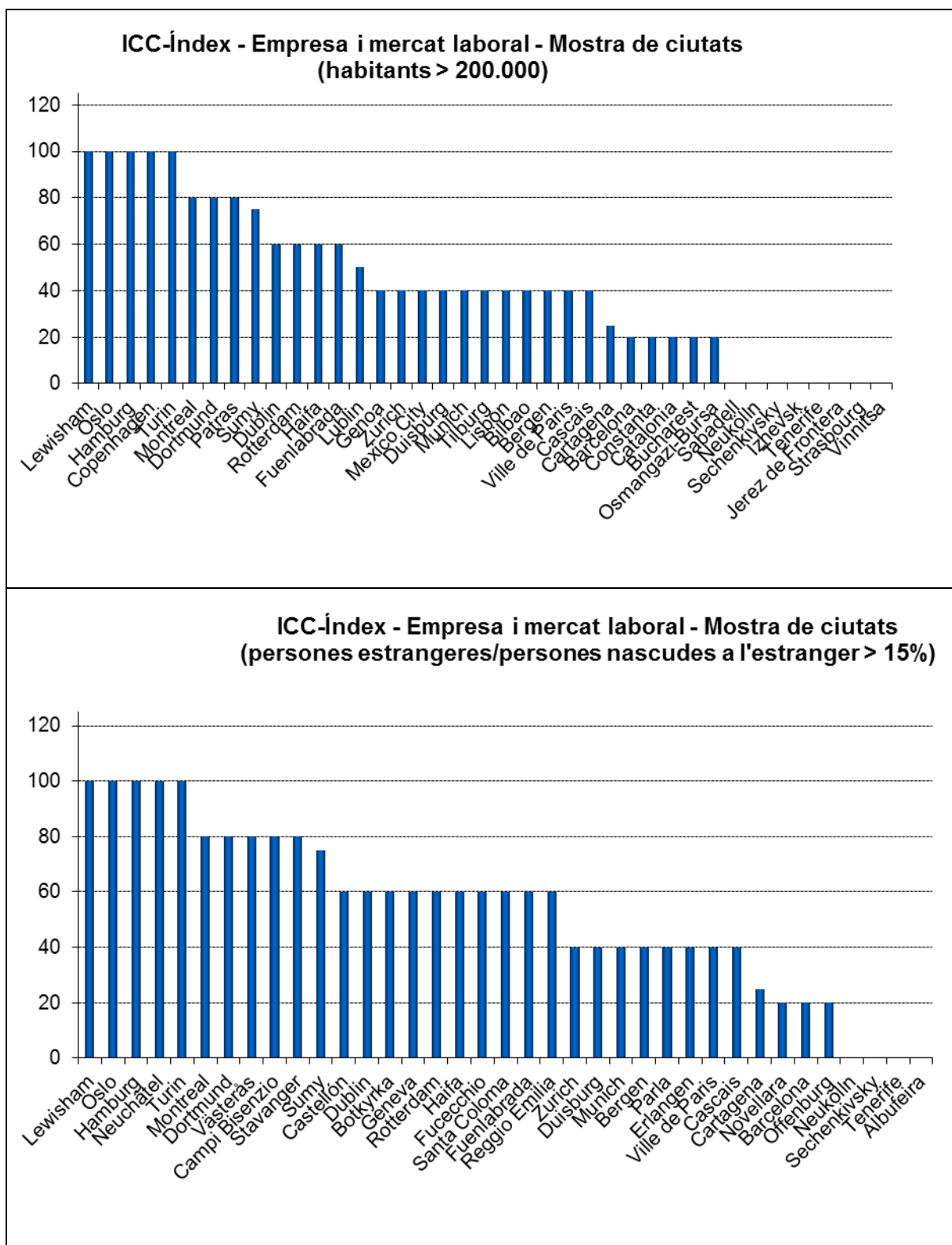
BUSINESS & LABOUR

through intercultural lens

EMPRESA I OCUPACIÓ AMB ENFOCAMENT INTERCULTURAL

Bona part de l'economia i del mercat laboral pot quedar fora de la competència i control de l'autoritat municipal. No obstant això, pot caure dins la seva esfera d'influència. A causa de les restriccions imposades per l'estat sobre l'accés al mercat laboral en el sector públic, el sector privat pot ser un camí més fàcil perquè les minories accedeixin a l'activitat econòmica. Alhora, aquesta activitat (per exemple, botigues, bars i discoteques, restaurants però també la indústria i la recerca d'alta qualificació) pot aportar una interacció valuosa entre diferents cultures de la ciutat. Si bé és cert que les barreres a l'accés solen afectar els grups de persones migrades/minories, en alguns casos podria ser a l'inrevés. La investigació ha demostrat, tanmateix, que és la mescla cultural el que fomenta la creativitat i la innovació, no l'homogeneïtat.

Barcelona ha assolit el mateix resultat del **20%** l'any 2010 i l'any 2017, una xifra molt inferior comparada amb el 41% del resultat de la mostra de ciutats.

És positiu que l'Ajuntament prioritzi empreses amb una estratègia de diversitat. Tal com s'explica al qüestionari:

La "*Guia de contractació pública*" és un sistema de contractació pública (aprovat l'any 2016) que inclou criteris socials. La nova normativa promou una contractació socialment responsable basada en mesures que s'han d'incloure en els processos administratius i que tenen com a objectiu compensar la importància dels criteris econòmics en la licitació pública. Alhora, aquestes mesures inclouen criteris que protegeixen les petites i mitjanes empreses, els drets laborals, l'economia cooperativa, social i solidària, la compra pública ètica, la igualtat de gènere, el respecte per la diversitat funcional, els criteris no sexistes i respectuosos amb la conciliació. Al mateix temps, es crearà una etiqueta municipal com a reconeixement públic per a les empreses que demostrin aquests requisits dins d'un model de negoci amb responsabilitat social, i d'aquesta manera passaran a formar part d'un registre municipal d'empreses.

Tot i que la Guia de contractació pública és un primer pas excel·lent per fer que l'àmbit de l'Empresa i el Mercat laboral sigui el més intercultural possible, Barcelona podria també considerar algunes pràctiques i iniciatives per fomentar la interacció cultural. Per exemple, la ciutat podria adoptar una organització paraigua o global per promoure la diversitat i la no discriminació en l'ocupació, o elaborar una carta municipal contra la discriminació ètnica (encara que la Guia de contractació pública destaca la importància de l'antidiscriminació).

Barcelona no fomenta la incorporació de **l'activitat empresarial de les minories ètniques** a l'economia majoritària. No obstant això, *Barcelona Activa* dóna suport a iniciatives a través d'una incubadora d'empreses. *Viversitat* és un projecte d'emprenedoria social que s'estructura en dues accions principals: (1) incubadora d'empreses que té per objectiu formar, oferir mentoria i suport a projectes d'emprenedoria impulsats per persones d'orígens culturals diversos en el sector de la restauració; (2) promoure un espai de mercat per presentar les diverses experiències gastronòmiques i culturals de la ciutat. Un altre projecte anomenat *XEIX* va començar l'octubre de 2012 amb l'objectiu d'incorporar la comunitat xinesa a la vida associativa del barri de Fort Pienc. Després, l'any 2014, es va estendre al barri de Sant Antoni per començar a treballar amb la comunitat pakistanesa i hindú. El projecte va guanyar el *Diversity Advantage Challenge Award* concedit pel Consell d'Europa l'any 2015.

Barcelona hauria de mirar de crear una **organització paraigua d'empreses** per promoure la diversitat i la no discriminació en l'àmbit de l'ocupació, doncs ha estat molt útil en altres Ciutats Interculturals. Per exemple, a *Parla* es fomenta la integració de **negocis xinesos** en el mercat local mitjançant la formació i l'assessorament. És positiu que la ciutat celebri aquesta connexió amb el mercat xinès el 29 d'abril. A més, amb campanyes i llocs web, de vegades en anglès, la ciutat informa la ciutadania del procediment per engegar un negoci.

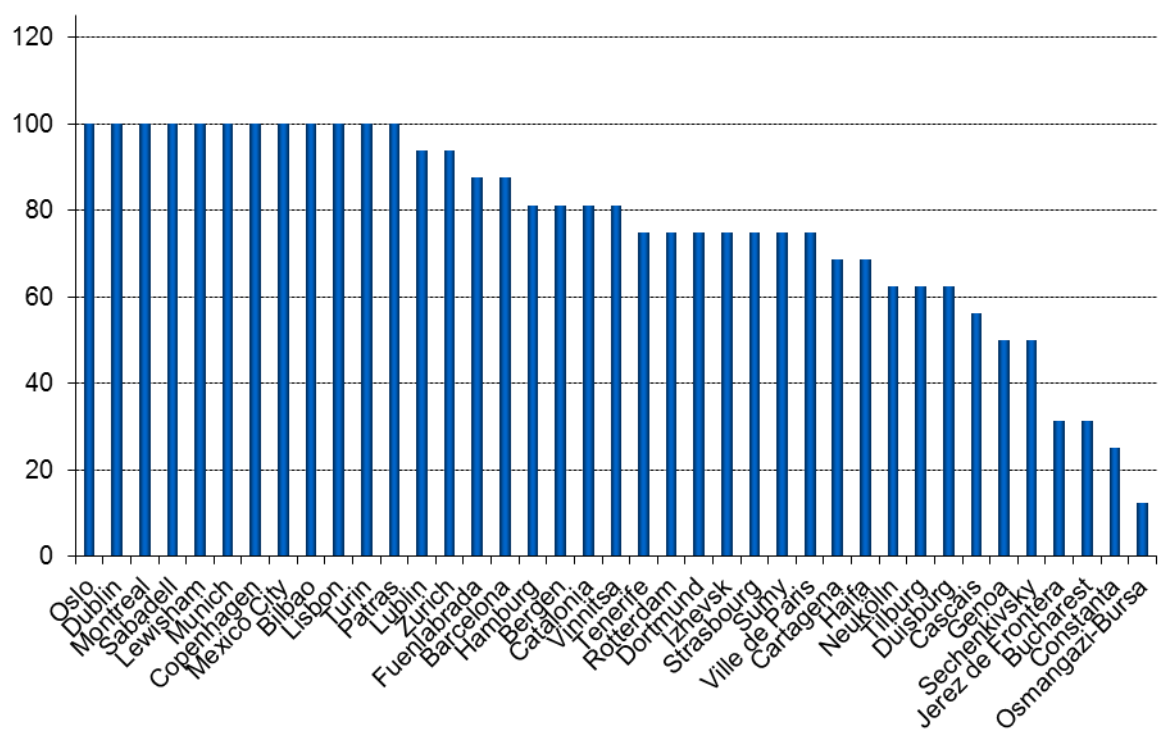
Com a alternativa, la ciutat de *Braga* ha creat els programes "*InvestBraga*" i "*Empreendedorismo inmigrante*" impulsats pel Serviço de Apoio ao Emigrante e Imigrante. Aquests programes donen suport a petites i mitjanes empreses ètniques perquè creixin, diversifiquin els seus productes i accedeixin a nous mercats. També ajuden amb la planificació empresarial, les relacions bancàries i la mentoria.

Per acabar, destaquem la Ciutat Intercultural portuguesa de Cascais, on la "Conselheira para a Igualdade" (Regidoria per la Igualtat) reconeix la importància de promoure la igualtat de gènere com a factor fonamental del desenvolupament local. L'any 1998, l'Ajuntament de Cascais es va adherir al repte llençat per la Comissió per a la Igualtat i els Drets de les Dones (en l'actualitat CIG - Comissió per a la Ciutadania i la Igualtat de Gènere), tot establint un protocol amb aquesta entitat que ara compte amb una persona de referència en temes de gènere: la Regidora per la Igualtat. És interessant que la funció de la **Regidora per la Igualtat** sigui eliminar els estereotips de gènere i promoure la vida ciutadana mitjançant l'elaboració i desenvolupament de plans municipals per la igualtat, en la mateixa línia que la Carta Europea per la Igualtat de les Dones i els Homes a la Vida Local. Algunes de les competències de la Regidora són: fer el seguiment i garantir l'eficàcia en l'execució de les mesures polítiques locals des d'una perspectiva de gènere i en l'execució de les mesures contemplades en les estratègies locals per promoure la igualtat i prevenir la violència domèstica i altres formes de discriminació; assessorar i fer suggeriments sobre les polítiques de l'àmbit de la igualtat i la no discriminació, la protecció de la maternitat i la paternitat, la lluita contra la violència domèstica i altres formes de discriminació; presentar propostes concretes d'acció; sensibilitzar sobre la igualtat de gènere, i participar en el fòrum anual de Regidories municipals per la igualtat.

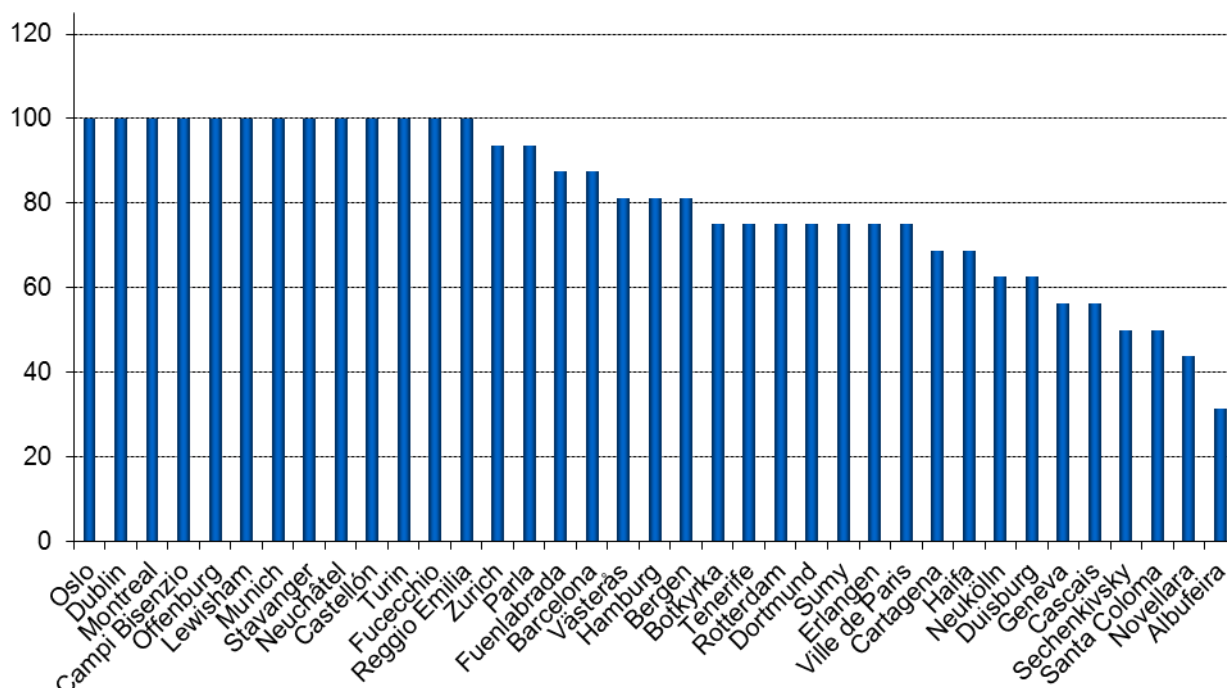

Sovint el temps que les persones dediquen a l'oci pot ser la millor oportunitat de trobar-se amb persones de cultures diferents i relacionar-se amb elles. La ciutat pot influir-hi amb activitats pròpies i en la manera de repartir els recursos a altres entitats.

ICC-Índex - Vida cultural i civica - Mostra de ciutats (habitants > 200.000)

ICC-Índex - Vida cultural i cívica - Mostra de ciutats
(persones estrangeres/persones nascudes a l'estranger > 15%)

L'assoliment de Barcelona en les polítiques relacionades amb la vida cultural i cívica l'any 2017 correspon al **88%**. Aquest resultat és molt positiu comparat amb l'assoliment del 74% de la mostra de ciutats. No obstant això, cal assenyalar que aquest àmbit ha disminuït considerablement des de 2010, quan el resultat va ser del 100%.

És positiu que l'interculturalisme sigui un criteri a l'hora de concedir **subvencions a entitats**.¹⁰ De fet, Barcelona té un pressupost especial que permet el finançament d'iniciatives sempre que promoguin l'interculturalisme. Amb aquesta finalitat, el "Codi Y" del pressupost municipal s'anomena "*Promoció de l'interculturalisme i la convivència*" i ha rebut un total de 794.853 Euros l'any 2017. És més, l'Ajuntament fomenta la implementació de polítiques públiques tot concedint subvencions a més de 20 projectes i/o iniciatives interculturals. Aquests projectes promouen la no discriminació i la igualtat alhora que creen espais de trobada entre la població tan culturalment diversa de la capital catalana. Els projectes interculturals es basen en tres eixos: 1) **Igualtat d'oportunitats**, sigui quin sigui el gènere i l'origen cultural o ètnic; 2) **Reconeixement de la diversitat**, perquè la igualtat no és sinònim d'uniformitat i, per tant, una ciutat intercultural hauria d'acceptar i acollir les

¹⁰<http://ajuntament.barcelona.cat/bcnacciointercultural/sites/default/files/ficheros/interactiu%20Memoria%20districtes%202015%20def.pdf>

diferents cultures, tradicions i creences; 3) **Interacció positiva**: és important fomentar que ciutadans i ciutadanes es trobin i es coneguin, tot creant espais segurs on la diversitat no serà percebuda com una barrera sinó com un element d'enriquiment. Alguns dels projectes que s'han realitzat són:

- *Seguim!* Prevenir l'abandonament escolar prematur al districte de Ciutat Vella.
- *Immersió lingüística en el lleure* o una agradable immersió en la llengua catalana per a famílies i joves amb pocs recursos/possibilitats. Els i les joves també tindran l'oportunitat de participar en activitats esportives.
- *Xafir* inclou la formació intercultural de professionals que treballen amb infants i famílies.
- *Xamfrà* és el nom d'un centre de música al barri del Raval. El centre ofereix tallers i projectes en tres àmbits artístics: la música, el teatre i la dansa. A través de representacions de les arts i la música, els infants, joves i adults trobaran un espai segur per expressar el seu art. Així, aquest centre no serà un espai recreatiu només sinó també, i el que és més important, un recurs educatiu que fomenta la creativitat i la inclusió social.

Cal afegir que la ciutat organitza activitats interculturals de manera habitual:

Apropa Cultura és una iniciativa conjunta de diversos recursos culturals de Catalunya. Actualment, hi participen més de 50 institucions culturals, entre les quals teatres, sales de concerts, festivals i museus. Els objectius més importants d'Apropa Cultura són facilitar l'accés a una cultura inclusiva i a activitats d'oci adreçades a persones vulnerables, alhora que es promou la transformació social mitjançant la cultura. Apropa Cultura té el suport econòmic del Departament de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya, de l'Àrea de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports de l'Ajuntament de Barcelona, del Departament de Serveis a les Persones de la Diputació de Barcelona, i de l'Obra Social "la Caixa".

Els **Centres Cívics** de Barcelona han estat un referent de la promoció de la cultura i la creativitat en els barris de la ciutat. L'agenda anual està plena d'activitats que fomenten la cohesió i la convivència entre els veïns i veïnes. Per exemple: exposicions d'art, cinema i ganxet on les persones participants veuen tranquil·les una pel·lícula mentre fan ganxet; exposicions i tallers d'artesanía, i s'hi ofereixen moltes coses més. De manera semblant, Albufeira organitza anualment l'**Al-Buhera Festival**: una festa de carrer que també acull la fira d'artesanía 'Mostra de Artesanato', on els visitants poden trobar objectes que representen la cultura i les tradicions d'aquesta regió portuguesa.

De tant en tant, Barcelona encoratja les entitats culturals perquè emprenguin relacions interculturals i amb la diversitat, però és habitual que la capital catalana impulsi **debats públics** o campanyes relacionades amb la diversitat cultural i la convivència.

Espai Avinyó és un centre de Llengua i Cultura que impulsa un ampli ventall d'activitats, com ara xerrades, projeccions i exposicions. El seu principal objectiu és fomentar els valors de la interculturalitat, tot creant oportunitats per a la reflexió alhora que visibilitza i valora l'obra d'artistes de trajectòries culturals

diverses. En realitat, el principi orientador de l'Espai Avinyó és que la diversitat cultural estimula la creativitat i enriqueix la vida, tot reforçant els valors de la igualtat i el respecte.

Una altra activitat que es porta a terme a Barcelona és "*Trencant els murs. Una política cultural per a Barcelona*". A l'Institut de Cultura de Barcelona, un dels principals objectius és promoure 'l'accessibilitat cultural', convidar a tota la ciutadania a participar de les expressions culturals i dels esdeveniments culturals de la ciutat.

Com a suggeriment, el projecte **Inverte** (Gira), organitzat a la ciutat de Cascais, utilitza la pràctica del *bodyboard* (un esport aquàtic) com a metodologia d'educació no formal per ajudar els joves problemàtics amb comportaments predelinquents a refer la seva vida. També a Cascais, se celebra el **Festival d'Art Mural** cada estiu des de 2014. Muraliza manté el seu desig de renovar el prestigi de Cascais com a bressol de les expressions artístiques de carrer a Portugal, i cada any atreu molts turistes i artistes. L'esdeveniment integra totes les facetes de la cultura portuguesa i és testimoni de la seva transformació i evolució: els murals pintats de mida gran i mitjana sempre estan inspirats en les innumerables i singulars característiques de la regió i, concretament, en les peculiaritats d'aquest districte social construït en els anys 60.

Com a alternativa, Braga i Santa Maria da Feira prefereixen el teatre com a eina per promoure la interculturalitat. El **Theatro-Circo** de Braga, que es va inaugurar l'any 1915, té actualment una programació àmplia d'obres de teatre i comèdies. És més, durant la primera meitat de juliol Braga celebra el seu festival de teatre en diversos espais de la ciutat on el teatre acull companyies de Braga o de l'estranger.

En canvi, durant la celebració a Santa Maria da Feira del **Dia Internacional de la Pau**, els dies 20 i 21 de setembre de 2016, la companyia palestina **Freedom Theatre** (FT) va representar la peça de teatre "*Retorn a Palestina*" i va organitzar el taller "*Teatre pel canvi*". A més, la companyia va organitzar una trobada sobre el tema de "*La vida a Palestina i les persones refugiades*" on tots els assistents van tenir l'oportunitat de compartir les seves opinions i experiències en relació als refugiats palestins.

PUBLIC SPACE

through intercultural lens

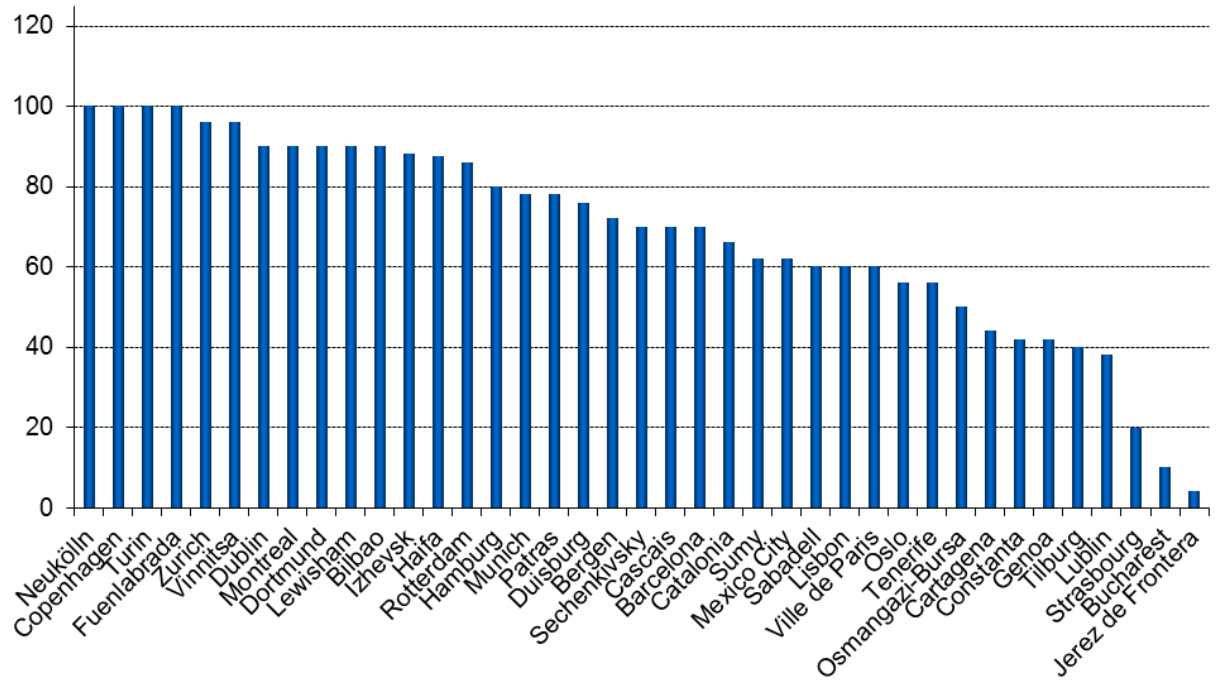

ESPAI PÚBLIC

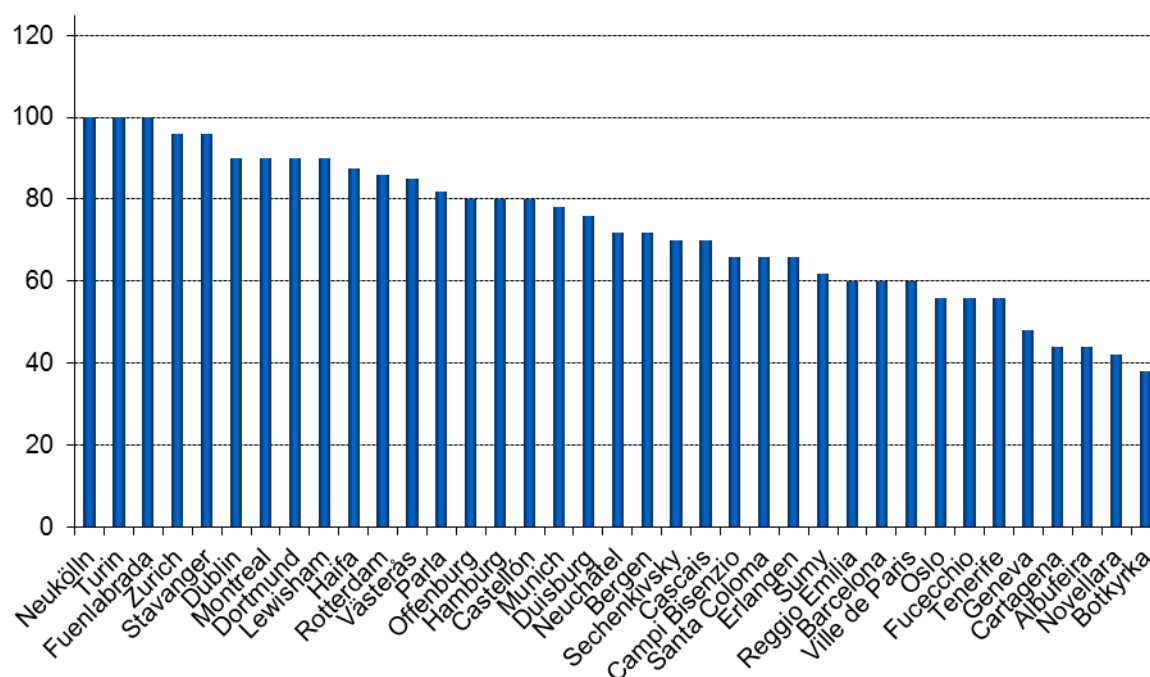
AMB ENFOCAMENT INTERCULTURAL

Els espais públics ben gestionats i dinamitzats poden ser un símbol de les intencions interculturals de la ciutat. En canvi, els espais que estan mal gestionats poden esdevenir llocs de sospita i de por cap a l'estrany.

ICC-Index - Public space - City sample (inhabitants > 200'000)

ICC-Índex - Espai públic - Mostra de ciutats
(persones estrangeres/persones nascudes a l'estranger > 15%)

La taxa d'assoliment de la política d'espai públic de Barcelona ha augmentat de manera positiva en un 10%, de 2010 a 2017, fins a arribar al resultat final del **70%**, més alt que la taxa del 64% de la mostra de ciutats.

Com assenyalava el qüestionari, l'Ajuntament de Barcelona **fomenta la interacció intercultural** en un ampli ventall d'espais públics: biblioteques, museus, parcs, places, mercats i celebracions als carrers dels barris.

De particular interès és l'Any Nou Xinès que l'Ajuntament de Barcelona organitza des de fa uns anys. Durant les celebracions, les comunitats xinesa i catalana participen conjuntament, tot creant un espai per a la interacció en diversitat i el compromís amb la convivència intercultural. De manera semblant, Lisboa celebra la Setmana Mundial da Harmonia Religiosa (World Interfaith Harmony Week) i l'Any Nou Xinès com a reconeixement de la necessitat imperativa de diàleg entre diferents creences i religions per tal de millorar la comprensió mútua, l'harmonia i la cooperació entre les persones. L'Assemblea General anima a tots els estats a donar suport durant aquella setmana a la difusió del missatge d'harmonia i bona voluntat entre creences religioses a les esglésies, mesquites, sinagogues, temples i altres centres de culte de tot el món, cadascú d'acord amb les pròpies tradicions o conviccions religioses i de manera voluntària. Arroios, una ciutat de l'àrea metropolitana de Lisboa, celebra la cultura xinesa durant una setmana d'actes on la celebració de l'Any Nou Xinès és només una de les moltes activitats que omplen aquesta Setmana Xinesa que

inclou dues exposicions de pintura anomenades "Bella Xina" i "Xina Roja", arts marcial, tallers de cal·ligrafia xinesa, espectacles de dansa i presentació de productes xinesos i art xinès.

Com a alternativa, Albufeira acull nombroses activitats durant el *Festival de Dança* (Festival de Dansa) on participen artistes de diferents nacionalitats, a més de l'Acadèmia de Dança de Albufeira.

La ciutat pren en compte **els orígens ètnics/culturals** quan dissenya i/o renova edificis o espais, i el document "*Cap a una política pública d'acció comunitària: Marc conceptual, estratègic i operatiu*" posa l'èmfasi en la importància de la participació ciutadana en la vida pública així com en el disseny i la gestió dels nous espais públics. No obstant això, quan les autoritats municipals decideixen reconstruir una zona, poques vegades proposen nous mètodes i espais de consulta per tal d'assegurar una implicació significativa de persones de diferents orígens culturals. Per exemple, el "*Plano Director Municipal*" de Beja és un pla que implica a les persones de diferents orígens culturals per tal que discuteixin la reconstrucció de la ciutat. Com a alternativa, Sumy ha adoptat un procés anomenat "*descomunització*": els carrers, edificis i infraestructures de l'època soviètica es discuteixen públicament i es recullen les opinions abans de la implementació dels projectes.

A la ciutat hi ha **una o dues zones** que estan dominades per **un grup ètnic minoritari** on altres persones no se senten benvingudes, i és excel·lent que **no** hi hagi zones que es puguin definir com a "**perilloses**".

Barcelona podria fixar-se en el "**Bairro de Adroana**", de Cascais, que és un exemple perfecte d'integració intercultural en el barri. Així és, tot creant 46 parcel·les del nou **hort associatiu**, els veïns i les veïnes reforcen els vincles i les connexions. L'hort és el resultat d'una inversió municipal de 35.000 euros que ha transformat profundament una zona de 4.755 metres quadrats. Aquest hort reflecteix actualment la població intercultural que viu a la zona. Aquí i allà creixen cols i enciams, carabassons i cogombres, i fins i tot okra de Guinea. Crear l'hort no té fronteres, tothom pot participar en el projecte i beneficiar-se del contacte amb la natura.

MEDIATION

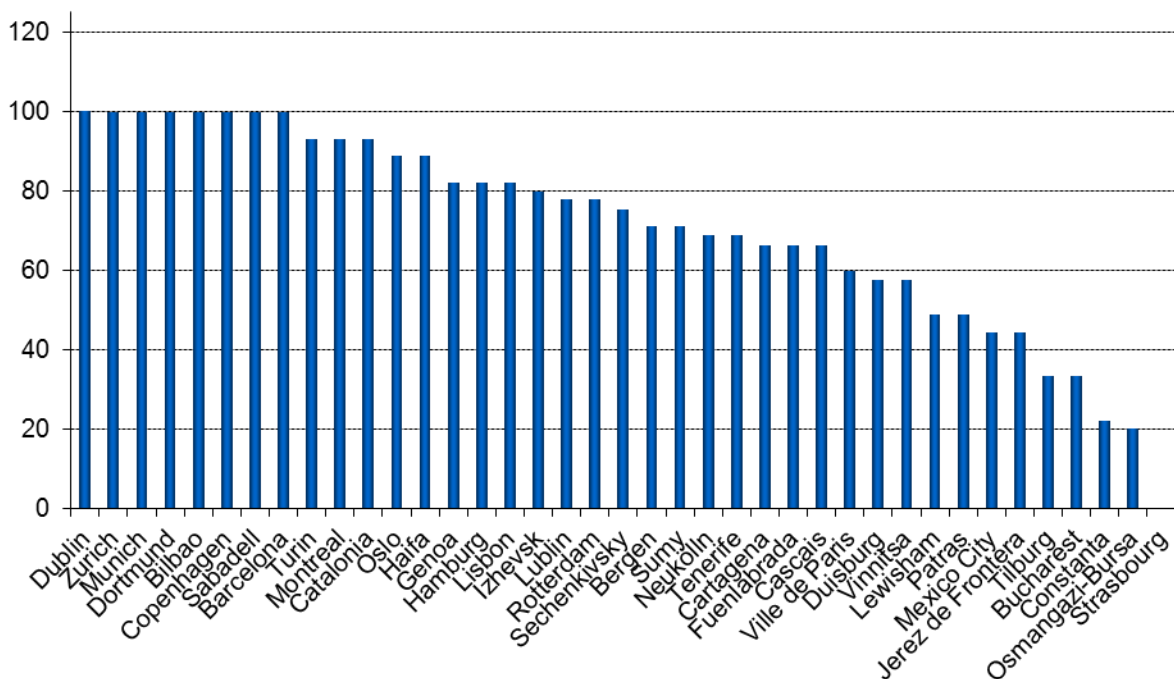
and conflict resolution

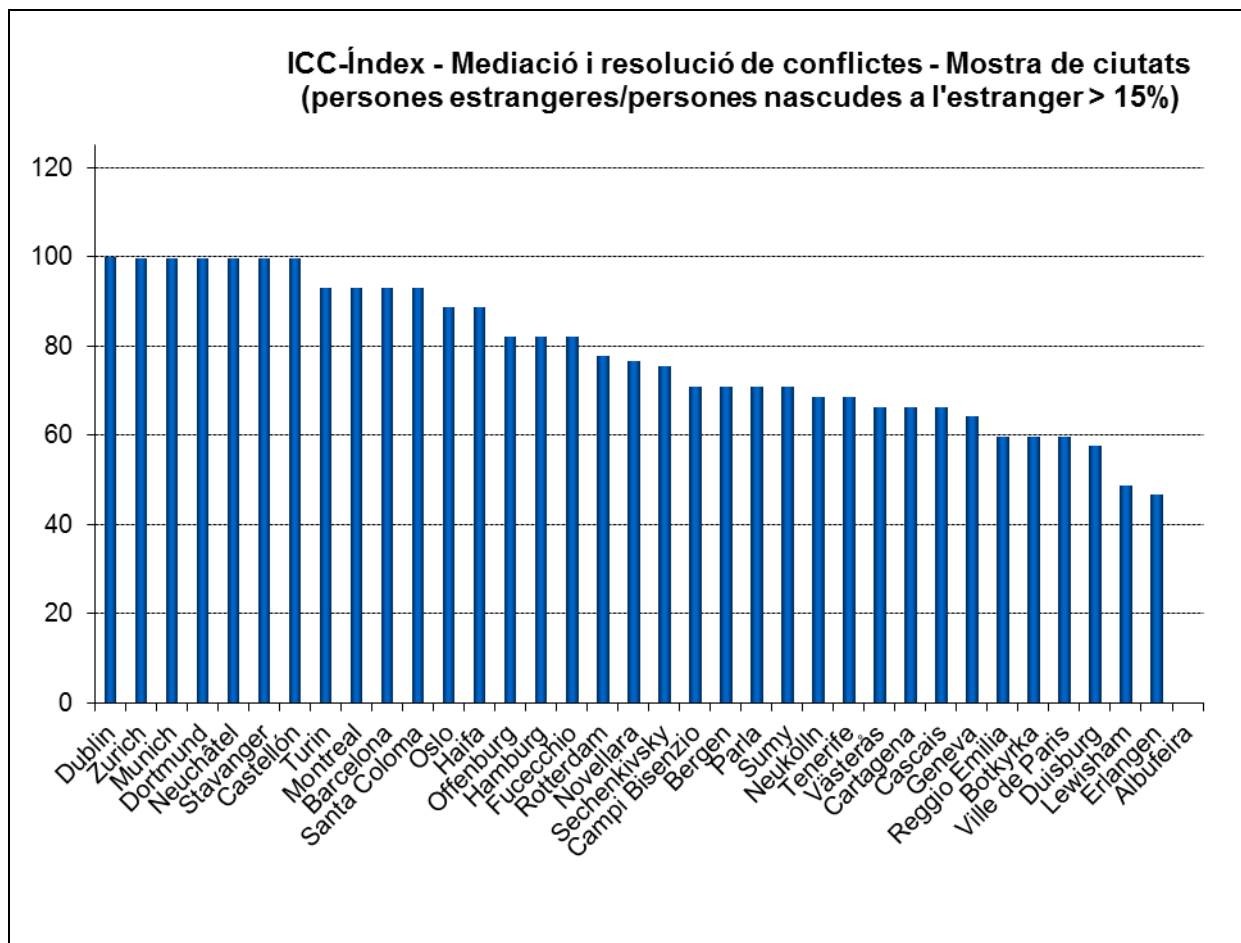

MEDIACIÓ I RESOLUCIÓ DE CONFLICTES

La ciutat intercultural òptima veu l'oportunitat d'innovació i d'una major cohesió que sorgeix del procés mateix de la mediació i resolució de conflictes.

ICC-Índex - Mediació i resolució de conflictes - Mostra de ciutats
(habitants > 200.000)

La taxa d'assoliment de la política de mediació i resolució de conflictes de Barcelona ha augmentat de manera positiva en un 7% des de l'any 2010 a 2017, tot arribant al resultat final del **100%**, una xifra considerablement més alta que la taxa de la mostra de ciutats, que se situa en el 64%.

Actualment a Barcelona, diverses entitats proveïdores de serveis ofereixen serveis professionals de mediació dedicats exclusivament a temes interculturals. No obstant això, altres serveis de mediació recomanats pel programa d'Intercultural Cities són:

- Un servei municipal generalista que també tracti els conflictes culturals.
- Un servei de mediació intercultural gestionat per una entitat del teixit associatiu.
- Un servei de mediació gestionat per l'estat.

És extraordinàriament positiu que Barcelona hagi creat una organització per tractar de manera específica les relacions **interreligioses**. Tal com exposa el qüestionari, hi ha una Oficina d'Afers Religiosos lligada a i gestionada pel Departament de Dones i Drets Civils de l'Ajuntament amb l'objectiu de garantir la llibertat de consciència i religió, valorant i respectant per igual les creences religioses i no religioses. L'Oficina assessora i dona suport en la gestió dels afers quotidians de les comunitats religioses, tot mediant en conflictes religiosos i organitzant seminaris i conferències per a sensibilitzar sobre les diferents

creences. L'Oficina fomenta de manera activa la comunicació entre comunitats religioses i altres entitats o institucions.

De manera semblant, l'alcalde de Ballarat acull diàlegs interreligiosos amb líders de diverses confessions a la regió dels Grampians. En canvi a Erlangen, s'organitza una taula rodona interreligiosa dos cops l'any amb l'alcalde i representants de les congregacions musulmana, jueva i cristiana, mentre que la taula rodona cristiana-musulmana es fa 6 cops l'any. Al setembre, cada any es troben totes les religions en un festival compartit i se celebren processons de pau de les diferents creences, incloses les comunitats musulmana, cristiana, jueva, bahà'i, budista, etc. El nou costum ara a la vida espiritual d'Erlangen és que les principals confessions han acordat convidar-se mútuament a totes les principals celebracions religioses.

La mediació intercultural s'ofereix a institucions especialitzades com ara els hospitals, la policia, els casals de joves, centres de mediació, residències de gent gran i a l'administració municipal per qüestions generals, així com en els barris i als carrers, tot buscant trobar-se amb els veïns i les veïnes per discutir els problemes.

El febrer de 2015, l'Ajuntament va redactar el document "*Servei de Traducció i Mediació Intercultural (STMI)*" on s'exposen les modalitats de mediació intercultural i traducció existents a Barcelona. El STMI és, de fet, un servei creat l'any 2002 per l'Ajuntament de Barcelona que ajuda a les persones estrangeres en diversos àmbits, com ara l'educació, tot facilitant la comunicació entre individus i les comunitats; també es fomenta la interculturalitat, l'harmonia i la convivència desmuntant conflictes i estereotips. És més, per tal d'ajudar les persones migrades, el programa se centra en el reagrupament familiar. Les tres àrees principals en què actua el STMI són: la traducció, la mediació interpersonal i intercultural, i la mediació comunitària/col·lectiva.

- 1) Traducció – traductors professionals ajuden a les persones migrades a comunicar-se satisfactòriament amb treballadors/es municipals i empresaris.
- 2) Mediació interpersonal i mediació intercultural – persones migrades que són acompanyades i guiades en el seu procés d'integració.
- 3) Mediació comunitària/col·lectiva - mediadors fomenten i faciliten la convivència entre persones de diferents orígens socioculturals que comparteixen un mateix espai social.

Cascais realitza amb èxit el programa Educa.gz. Per mitjà de l'oci, els mediadors eduquen els infants ajudant-los a millorar les seves vides. Aquest projecte minimitza els comportaments negatius mitjançant la dinamització d'espais de joc i identificant i fent seguiment de situacions de major complexitat. De fet, durant l'any escolar el projecte estableix un lligam sistemàtic amb diverses escoles i millora les relacions existents, tant en l'àmbit institucional com en l'àmbit comunitari, tot trobant solucions creatives per a integrar els infants a la societat.

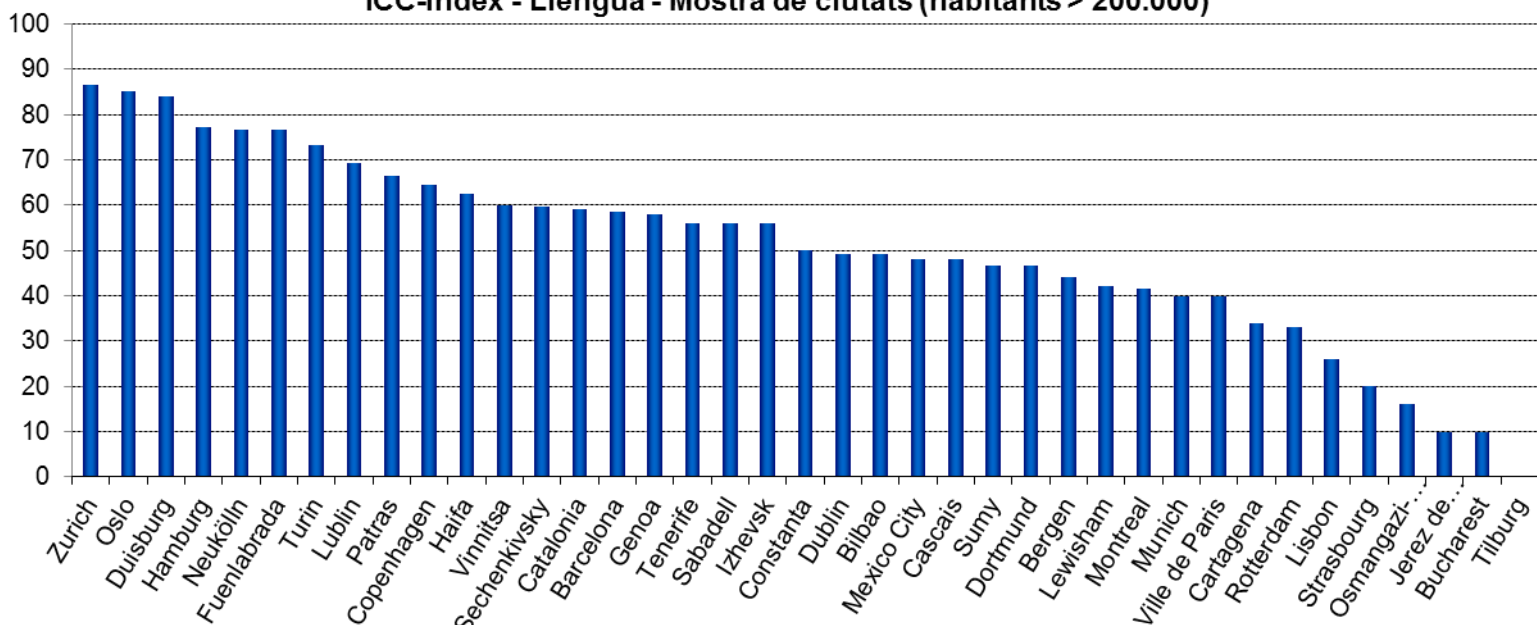
LANGUAGE

LLENGUA

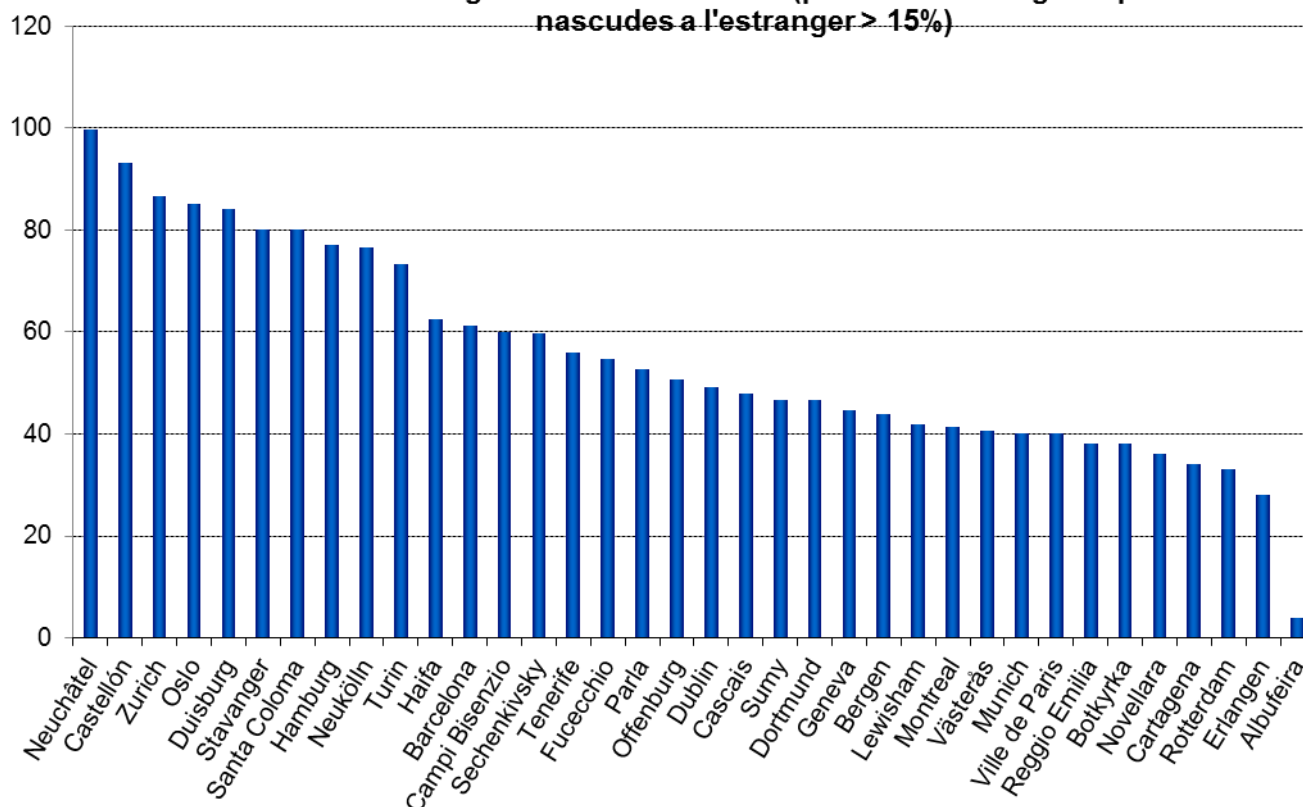
L'aprenentatge de la llengua¹¹ del país d'acollida per part de les persones migrades és un tema clau per a la integració. Això no obstant, hi ha d'altres consideracions en un enfocament intercultural de la llengua. Per exemple, a les ciutats en què hi ha una o més minories nacionals (o en què no hi ha un grup majoritari clar) és significatiu en tant que es doni un aprenentatge mutu entre grups lingüístics diferents. Fins i tot a ciutats a les quals les recents migracions i connexions comercials han portat llengües totalment noves, és significatiu en tant que la majoria estigui preparada per adoptar aquestes llengües.

ICC-Índex - Llengua - Mostra de ciutats (habitants > 200.000)

¹¹ El terme llengua s'entén com un sistema abstracte de significats i símbols de paraules per a tots els aspectes de la cultura. El terme inclou també gestos i la comunicació no verbal en general. (ref-
http://higherred.mcgraw-hill.com/sites/0072435569/student_view0/glossary.html)

ICC-Índex - Llengua - Mostra de ciutats (persones estrangeres/persones nascudes a l'estranger > 15%)

Malauradament, la taxa de la política lingüística de Barcelona ha caigut dos punts, del 61% de 2010 al **59%** de l'any 2017. Tanmateix, és un resultat encara més elevat que el resultat de la mitjana de ciutats, que se situa en el 48%.

Com assenyala el qüestionari, Barcelona promou una formació lingüística específica de les llengües oficials adreçada a grups de més difícil accés (mares que no treballen, persones aturades, persones jubilades, etc.) i l'ensenyament de les llengües de les persones migrades/minories. També dona suport lingüístic a les associacions. Pel que fa a això últim, s'han signat diversos acords amb diferents entitats per l'aprenentatge de la llengua com a activitat extraescolar (ucraïnès, bengalí, xinès, etc.). A més, l'Ajuntament subvenciona programes i accions de col·lectius específics, com per exemple, l'associació de dones pakistaneses; cursos per a dones reagrupades provinents d'Índia, Bangladesh i Pakistan mitjançant activitats de teixir i de cuina, etc. Fins i tot es financen altres accions, com ara les persones formadores i voluntàries que ensenyen les llengües, i la promoció de l'alfabetització adulta, etc.

Malgrat aquests bons esforços, el programa Intercultural Cities recomana implementar altres iniciatives. Concretament: l'ensenyament de les llengües dels col·lectius immigrants/minories com a part del programa escolar habitual, i l'ensenyament de les llengües dels col·lectius immigrants/minories com a assignatura de llengua materna exclusivament adreçada a alumnes d'origen immigrant/minories.

Una combinació d'aquestes iniciatives milloraria molt el nivell d'interculturalitat en aquest àmbit. De fet, l'aprenentatge de la llengua del país d'acollida és clau per a la integració, atès que permet comunicar-se adequadament i sentir-se part de la comunitat. En concret, seria una gran ajuda ensenyar la llengua en la infància. Amb aquest objectiu, Barcelona podria inspirar-se en l'exemple de Tilburg, als Països Baixos. En els projectes de VVE ('educació primerenca i a temps'), els infants d'edats entre 2 i 6 anys aprenen a desenvolupar competències lingüístiques especials. L'objectiu és que els fills i filles d'origen immigrant no trobin barreres amb la llengua quan entren a l'escola primària als 5 anys. Moltes de les activitats lingüístiques s'implementen amb infants en el marc dels seus grups de joc. També es dona suport del VVE en els primers dos anys d'escola primària.

Tot i que Barcelona no finança directament la premsa de les minories ni els programes de ràdio o televisió en llengües minoritàries, hi ha diaris escrits en les llengües minoritàries que reben subvencions interculturals. A més, l'Ajuntament també contribueix amb informacions oficials en diverses llengües en diferents diaris escrits en llengües de les minories/immigrants. Potser a Barcelona li interessaria fixar-se en les Ciutats Interculturals d'Arrezzo i Ballarat. De fet, el diari setmanal d'Arezzo **Piazza Grande** té una columna en romanès i fins i tot el canal Tele San Domenico (TSD) dona les notícies en diferents idiomes. En canvi, Ballarat té establerta una col·laboració amb 99.9 Veu FM – **Ràdio Comunitària de Ballarat**. A hores d'ara, l'emissora de ràdio ofereix un programa setmanal conduït en les llengües minoritàries per Ambaixadors Multiculturals. Les columnes en els diaris i els programes de ràdio i televisió en llengües minoritàries serien un benefici enorme per a la interculturalitat, atès que faciliten la integració i reforcen el sentiment de pertinença.

És profitós que la ciutat treballi per donar una **imatge positiva de les persones migrades i/o les seves llengües minoritàries** per mitjà de diverses estratègies i accions. **L'Estratègia Antirumors** és ben interessant perquè promou un enfocament creatiu de la convivència desmuntant estereotips: *"Neix de la constatació, durant el procés participatiu d'elaboració del Pla Barcelona Interculturalitat, que un dels elements que dificulta més la convivència en la diversitat és el desconeixement de l'altre."*¹² El programa antirumors compta amb el suport d'un ampli ventall d'activitats: campanyes de sensibilització, tallers, obres de teatre, debats per estimular la reflexió intercultural, etc. També ofereix la possibilitat de ser agent antirumors per mitjà d'un curs de formació gratuïta que dona les eines per aconseguir una comunicació satisfactòria. S'ha demostrat que aquestes estratègies desmunten els rumors i fomenten una societat més intercultural i cohesionada.

Aquesta campanya també té per objectius:

- Difondre més i millor informació sobre la diversitat cultural existent a Barcelona, adreçada a la ciutadania i a la població nouvinguda en relació a les característiques socials i culturals de la ciutat.
- Promoure un programa de *"Debats ciutadans"* a tota la ciutat que, per mitjà d'iniciatives guiades, té l'objectiu de reflexionar, debatre i rebutjar les idees estereotipades sobre la diversitat cultural.

¹² <http://ajuntament.barcelona.cat/bcnacciointercultural/ca/antirumors-que-fem>

Una altra bona pràctica és el projecte "*Jo, també, sóc un referent*" de suport i formació a joves per tal de millorar els seus coneixements i habilitats. Aquesta iniciativa és part d'un procés que va començar l'any 2014 amb un enfocament especial de "Joves i Multiculturalisme".

Durant el Dia Internacional de les Llengües Maternes, el Centre de Normalització Lingüística de Barcelona organitza un concurs literari basat en les autobiografies anomenat "*Les llengües de la meva vida*". L'objectiu del concurs és compartir l'impacte de les llengües en la vida de les persones i el valor lingüístic de la diversitat, és a dir, la riquesa cultural associada que es deriva de l'aprenentatge d'una nova llengua.

La ciutat de Barcelona trauria profit de considerar les bones pràctiques que han estat adoptades per altres Ciutats Interculturals. Beja, per exemple, organitza vespres de poesia, lectures públiques i altres esdeveniments culturals per emfatitzar la importància de les llengües i la riquesa que aporten les llengües minoritàries. Cascais promou dues activitats excel·lents: "**Parla**" és un programa d'intercanvi lingüístic i cultural dissenyat per a l'apropament entre persones tot fomentant el multilingüisme i la igualtat. Democratitza l'aprenentatge de llengües i, més important encara, elimina barreres minimitzant els estereotips. La segona activitat es diu "**Portuguès per a tothom**" i el seu objectiu és ensenyar la llengua portuguesa a aquelles persones que encara no la dominen. El curs consta de 150 hores de classe i ofereix un certificat de llengua portuguesa de nivell A1/A2 que serveix per a tramitar la sol·licitud de nacionalitat. Per acabar, l'associació Dualala (*d'una llengua a una altra*), de París, acompanya les famílies bilingües i els professionals implicats en entorns multilingües tot prenent cura de la transmissió de les llengües i cultures d'origen. Dualala significa **bilingüisme** com a **avantatge** per qualsevol nen o nena, sigui quina sigui la llengua que es parla. L'associació reuneix lingüistes i especialistes en comunicació intercultural i rep el suport del Ministeri de Cultura i Comunicació, i de la xarxa Ashoka. A més, l'associació organitza de manera habitual conferències a favor del multilingüisme, com ara "Créixer amb diverses llengües: els reptes de la inclusió de la llengua materna" ("*Grandir avec plusieurs langues: les enjeux de la prise en compte de la langue maternelle*").

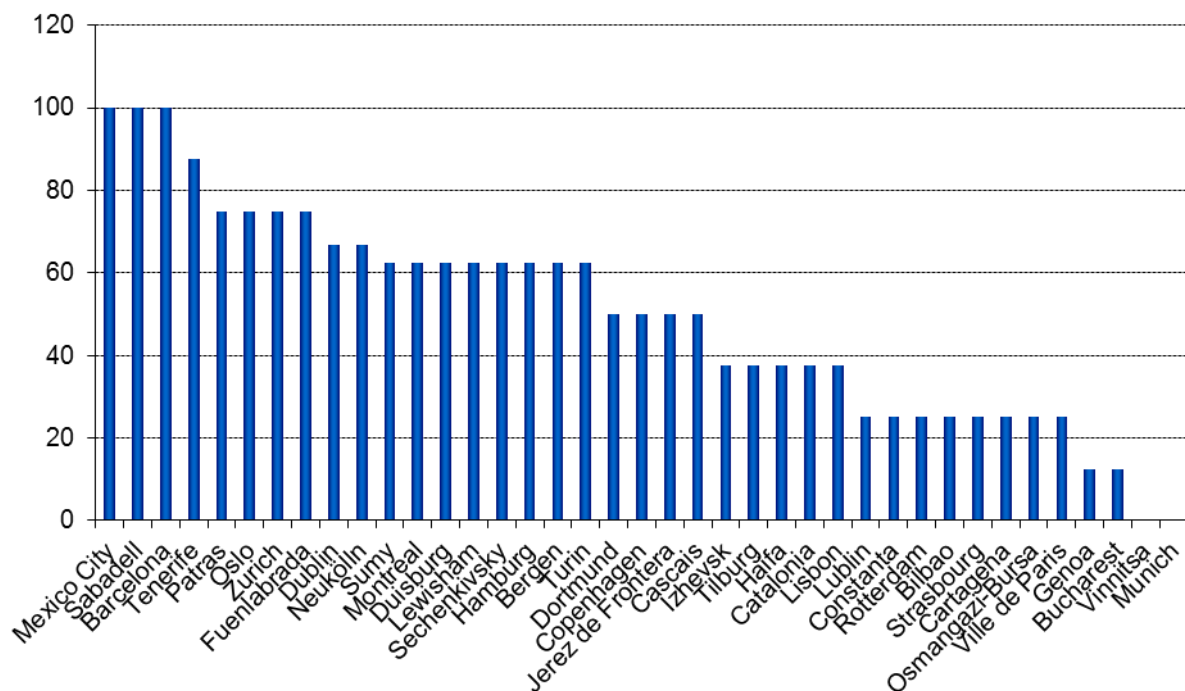
MEDIA polícies

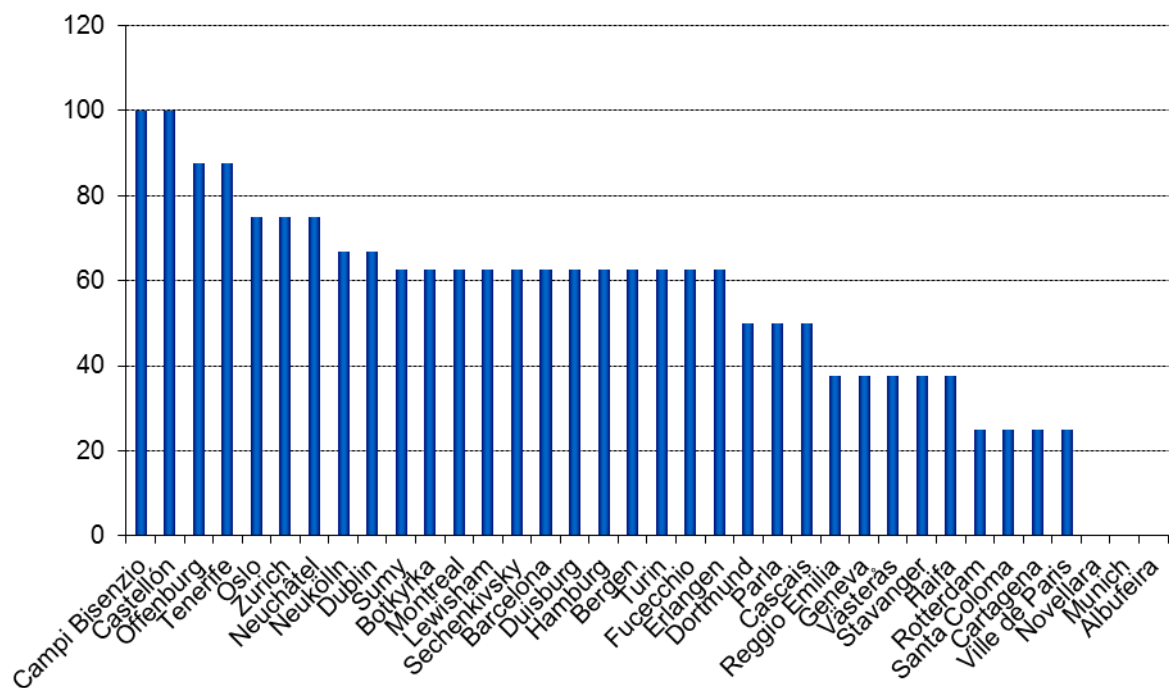
POLÍTiques DE MITJANS DE COMUNICACIÓ

Els mitjans de comunicació tenen una influència molta forta en les actituds davant les relacions interculturals i en les reputacions de determinats grups minoritaris i majoritaris. Els ajuntaments locals poden influir i associar-se amb les organitzacions de mitjans locals per aconseguir un clima en l'opinió pública més procliu a les relacions interculturals.

ICC-Índex - Relacions amb els mitjans de comunicació locals - Mostra de ciutats (habitants > 200.000)

ICC-Índex - Relacions amb els mitjans de comunicació locals - Mostra de ciutats (persones estrangeres/persones nascudes a l'estranger > 15%)

L'any 2017 Barcelona ha assolit l'excel·lent resultat del **100%** en l'àmbit de les polítiques relacionades amb els mitjans de comunicació. És un resultat considerablement més alt que el de 2010 (63%) i que la mitjana dels resultats de les ciutats, que se situa en el 46%.

Com hem vist anteriorment, des de l'any 2010 Barcelona desenvolupa la campanya BCN Antirumors per combatre els rumors negatius i sense fonament que tenen un efecte negatiu en la convivència en diversitat, basant-se en el treball conjunt amb diferents agents i entitats socials. Una part d'aquesta campanya ha estat una cobertura significativa en la premsa i és una **estratègia d'èxit per a millorar la visibilitat de les persones migrades/minories en els mitjans de comunicació** (per exemple, les columnes especials a la premsa i campanyes a la ràdio i la televisió; notes de premsa de temàtiques específiques, etc.) i el grup de comunicació que treballa a la Xarxa Antirumors fa un seguiment de com els mitjans retraten les minories.

El departament de comunicació (relacions públiques) de l'Ajuntament destaca la diversitat com a avantatge i Barcelona dóna un suport actiu a la **defensa** i/o a la **formació** en mitjans de comunicació per tal d'oferir un acompanyament a periodistes d'origen cultural divers.

Això no obstant, potser a Barcelona li interessaria considerar les següents bones pràctiques:

- "*Tomar Claro*" és un Premi Intercultural per a Periodistes Locals que se celebra a Cascais i té per objectiu promoure les notícies/articles sobre els següents temes: interculturalitat i identitat, sentiment de pertinença a la comunitat, trajectòries migratòries, integració social i educació per a una ciutadania intercultural.
- L'associació de París *Maison des journalistes étrangers* (Casa dels periodistes estrangers) és una associació que acull periodistes estrangers que han estat perseguits en el seu país d'origen per la defensa i la promoció de la llibertat d'expressió.
- Per tal de promoure una imatge positiva de les persones immigrades i/o de les minories, Bergen fa un seguiment de com són retratades les minories en els mitjans locals. A més, quatre o cinc cops l'any l'Ajuntament publica un diari amb informació sobre les activitats de la ciutat i el distribueix a totes les llars del municipi.
- A Bilbao (Espanya) han creat una **aplicació web** per promoure la inclusió i la integració alhora que lluiten contra els rumors i els estereotips. La principal metàfora utilitzada per la campanya de comunicació de Bilbao és el paraigua com a protecció contra els rumors, que cauen del cel. Han dissenyat un joc curt amb dos formats, la targeta rasca i l'aplicació web, que serveixen perquè els usuaris puguin valorar si estan "protegits" o "xops" de tants rumors. Per mitjà d'un seguit de preguntes basades en fets, posa a prova el **grau de coneixement** de la gent en relació a la immigració, i dóna exemples de la veritat o no de rumors quotidians sobre les persones immigrades. Es dóna un resultat final que indica el grau de "protecció" davant els rumors. Quan els usuaris difonen aquesta

informació a les xarxes socials obtenen més "medalles" i participen en la campanya pels valors del **multiculturalisme**, la cohesió social i la lluita contra la discriminació racial.

INTERNATIONAL

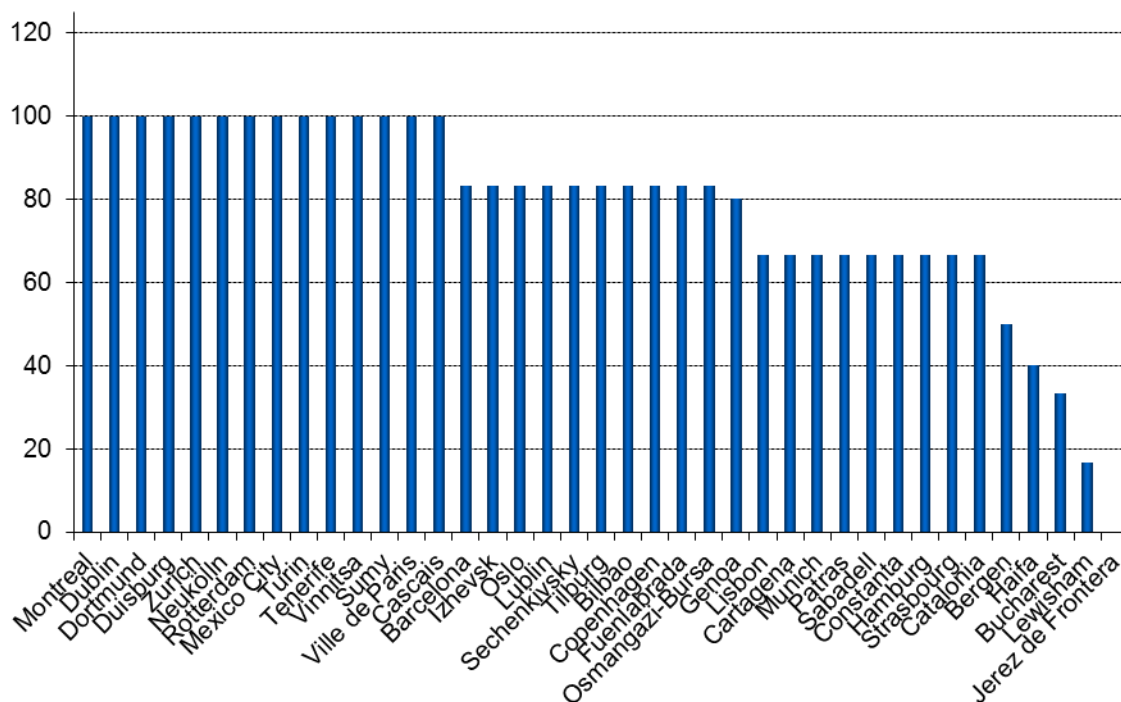
outlook policies

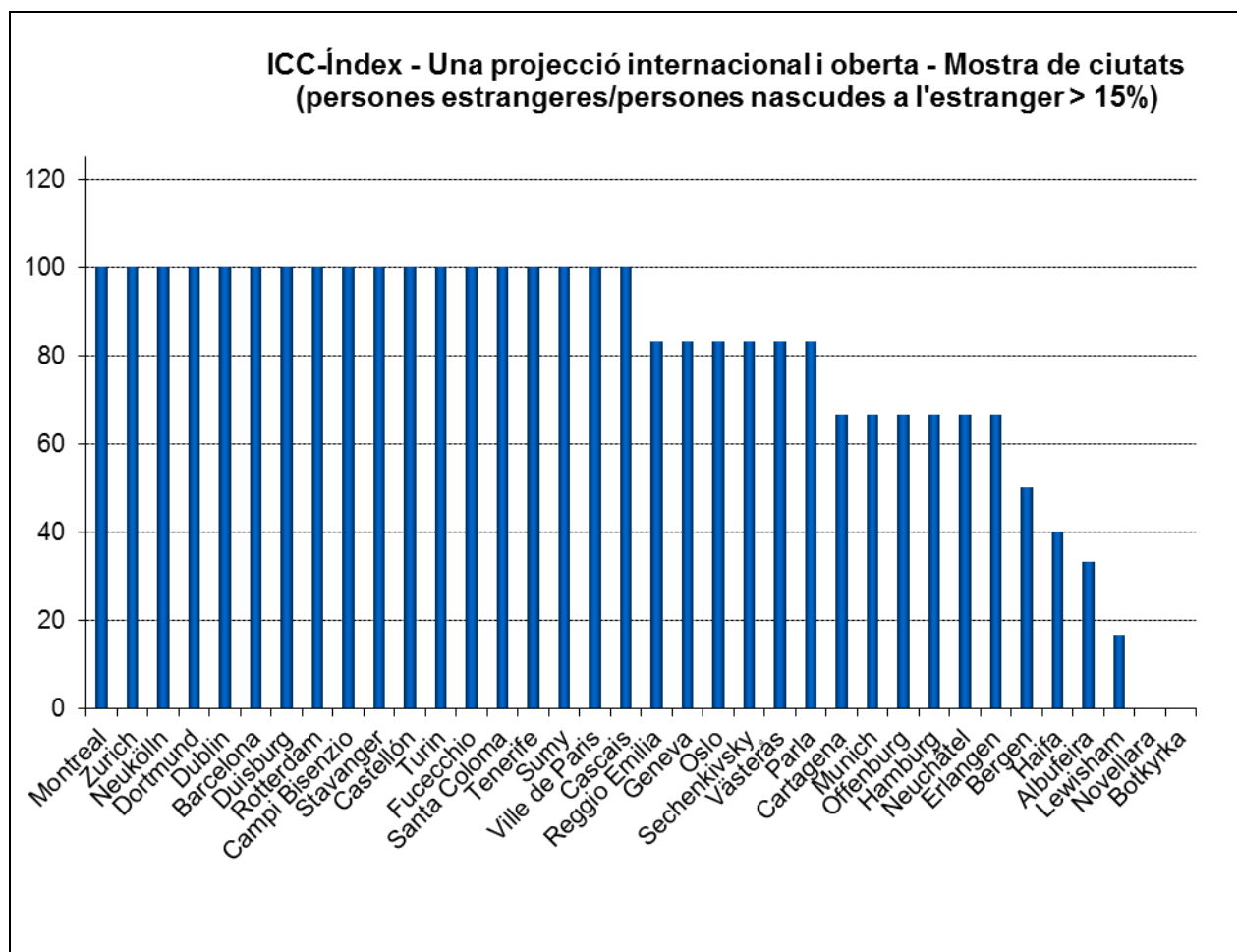

POLÍTIQUES DE PROJECCIÓ INTERNACIONAL

Una ciutat intercultural òptima seria un lloc que treballa de manera activa per crear noves connexions amb altres indrets per al comerç, l'intercanvi de coneixements i el turisme.

ICC-Índex - Una projecció internacional i oberta - Mostra de ciutats (habitants > 200.000)

Barcelona ha assolit el **83%** en l'àmbit d'una projecció internacional i oberta, que és un resultat més baix que el 100% que va obtenir l'any 2010, però així i tot és més alta que la taxa del 71% de la mostra de ciutats.

És positiu que la ciutat hagi **adoptat una política econòmica específica** per a fomentar la cooperació internacional i un pla específic de **finançament**, i que hagi establert una **agència** amb la responsabilitat específica de fer el seguiment i desenvolupament de l'obertura de la ciutat a les connexions internacionals.

És del tot positiu que les universitats de Barcelona fomentin la participació dels estudiants estrangers en la vida de la ciutat i que romanguin un cop acabats els estudis. De fet, s'ha aprovat una política nova anomenada "*Barcelona i Universitat: un objectiu comú*". Això no obstant, l'Ajuntament hauria d'animar els estudiants estrangers a participar en la vida de la ciutat i a què romanguin un cop acabats els estudis.

És positiu que Barcelona **doni més rellevància a les seves relacions econòmiques amb els països d'origen dels seus grups de persones migrades** mitjançant projectes de desenvolupament i cooperació. Per exemple, la Ciutat Intercultural de Cascais, per mitjà d'agermanaments, acords i protocols de cooperació, estimula la convivència social i cultural, i promou el desenvolupament local a partir de l'intercanvi de coneixements i experiències.

Les activitats que es realitzen ensenyen el respecte per les diversitats i destaquen la importància de la unitat. L'Ajuntament de Cascais construeix ponts entre les diverses realitats econòmiques, culturals i socials, amb la perspectiva de revitalitzar un nou model de relacions internacionals en aquest segle. És més, mitjançant esdeveniments i programes, Cascais ha enfortit els lligams entre Portugal i Marroc. Per exemple, s'ha organitzat un seminari titulat "Portugal - Marroc: Relacions bilaterals". En aquest esdeveniment també es va signar un acord de cooperació. La finalitat d'aquest acord és utilitzar les estructures existents a l'Ajuntament de Cascais per donar suport, allà on sigui possible, a les iniciatives organitzades per AALM (Associação de Amizade Luso-Marroquina) al municipi de Cascais, sobretot les de promoció de la cultura del Marroc, aprenentatge de la llengua i cultura portuguesa, l'intercanvi amb la cultura del Marroc per mitjà d'exposicions d'art i fotografia, obres literàries, etc. Hi ha confiança que aquestes activitats facilitaran la integració de la comunitat marroquina a la societat portuguesa.

Una altra iniciativa interessant prové de la ciutat portuguesa de Santa Maria da Fèria, on la diversitat i la migració són percebudes com una finestra per a l'exploració de noves oportunitats i nous mercats. És per això que l'Ajuntament té previst el llançament d'una plataforma digital que vincularà els empresaris locals de qualsevol origen amb la diàspora portuguesa i amb els països d'origen dels immigrants locals.

INTELLIGENCE

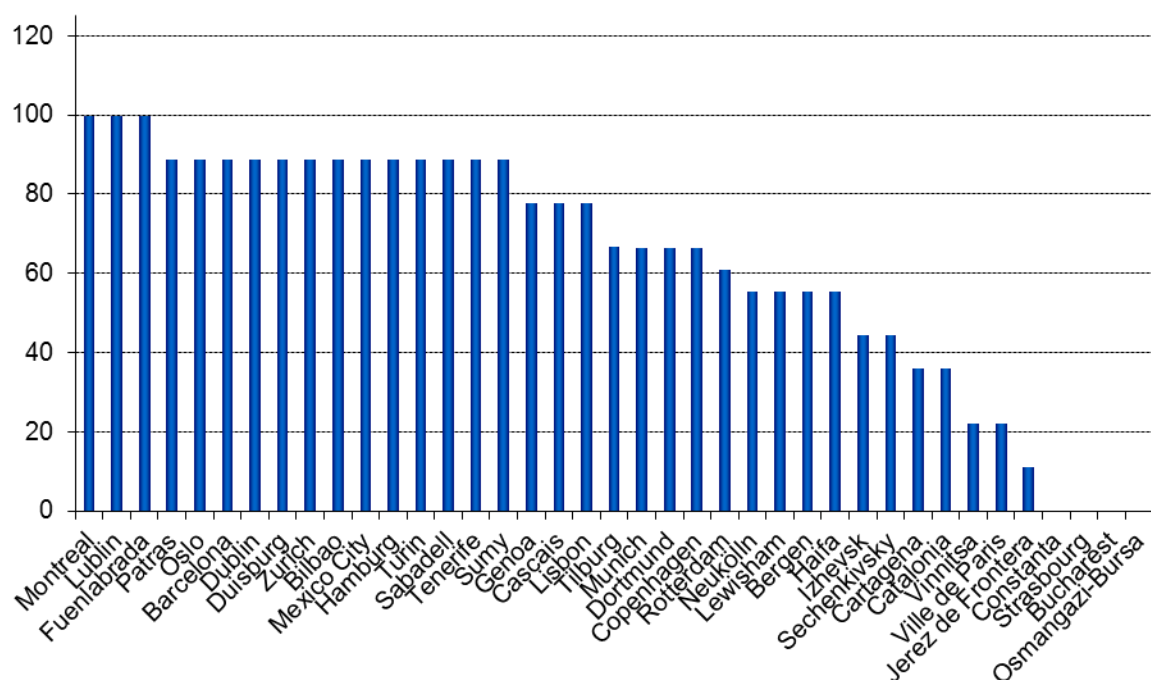
competence policies

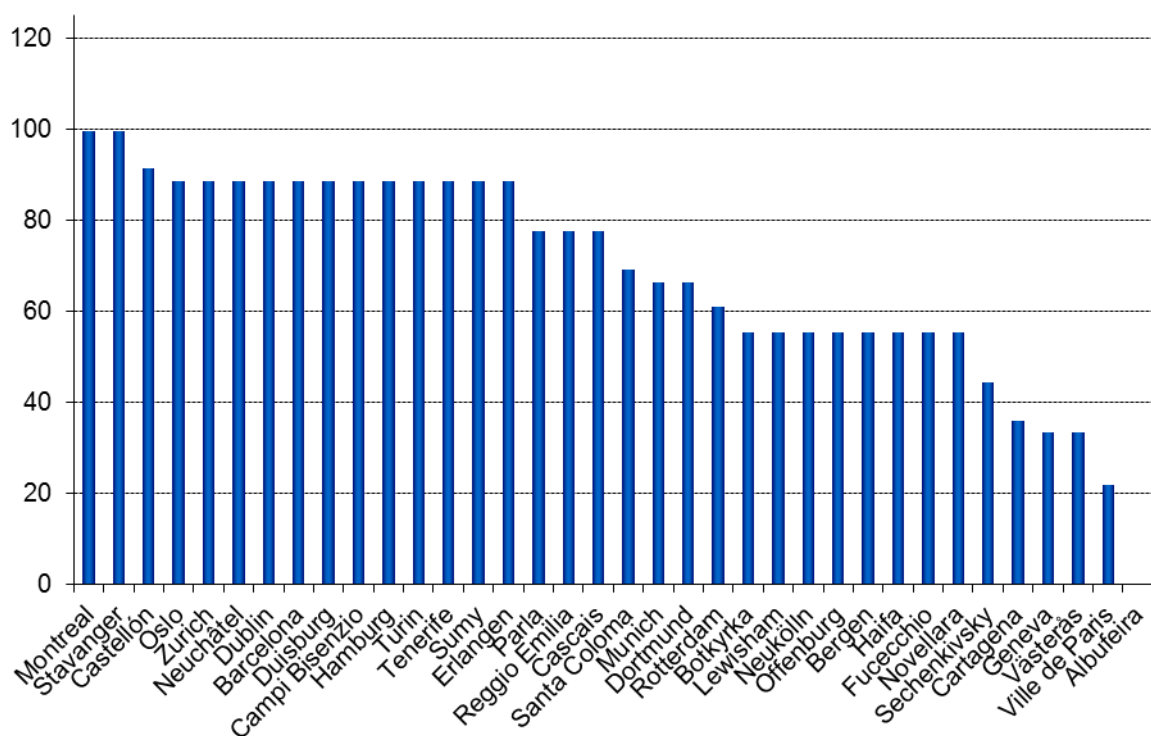
POLÍTIQUES D'INTEL·LIGÈNCIA/COMPETÈNCIA

Un/a treballador/a municipal d'una ciutat intercultural òptima hauria de ser capaç d'identificar i respondre a la diferència cultural quan és present i modular de manera competent el seu abordatge, en comptes d'intentar imposar un model de comportament a totes les situacions.

ICC-Índex - Intel·ligència/competència - Mostra de ciutats (habitants > 200.000)

ICC-Índex - Intel·ligència/competència - Mostra de ciutats (persones estrangeres/persones nascudes a l'estranger > 15%)

La taxa d'assoliment de Barcelona en l'àmbit de les polítiques relacionades amb la intel·ligència/competència intercultural se situa, tant l'any 2010 com l'any 2017, en el **89%**, elevada en comparació a la taxa del 63% de la mostra de ciutats.

La informació estadística i qualitativa sobre diversitat i relacions interculturals s'incorpora de manera generalitzada al procés de formulació de polítiques a l'Ajuntament i al govern de la ciutat. A més, Barcelona realitza **enquestes** periòdiques de seguiment de la percepció pública de les persones immigrades/minories. L'Enquesta General de la ciutat es realitza mensualment, mentre que altres enquestes sobre valors socials es realitzen en anys diferents (2006, 2010, 2016).

A més, Barcelona **fomenta** les competències interculturals mitjançant formacions, seminaris i xarxes interdisciplinàries.

Troblem alguns exemples de **seminaris interdisciplinaris** a les ciutats de Braga i Bergen. A Braga les formacions i cursos també inclouen debats públics sobre migracions, sessions i conferències sobre la llei d'immigració, a més de classes de portuguès. En canvi, la ciutat de Bergen (Noruega) ha desenvolupat seminaris, tallers i cursos interdisciplinaris per millorar les competències interculturals dels seus càrrecs i funcionaris. Aquests cursos es combinen amb enquestes conduïdes per la ciutat per tal de conèixer com la ciutadania percep els grups de persones migrades/minories.

Una altra bona pràctica la trobem a Constanta (Romania) que ha posat en marxa diverses iniciatives polítiques per a **fomentar la cooperació internacional**. Concretament, ha creat una agència responsable del seguiment i desenvolupament de l'obertura de la ciutat a les connexions internacionals. Ha engegat projectes i polítiques per fomentar el codesenvolupament econòmic amb els països d'origen dels seus grups de persones migrades.

Com a acció de sensibilització, "**Diferençes & Indiferençes**" és una iniciativa impulsada a Cascais amb la finalitat de formar agents socials per abordar de manera competent els temes relacionats amb la interculturalitat, com ara la interacció amb les persones migrades. En segon lloc, la formació té per objectiu millorar l'acollida de la població immigrada mitjançant respostes més efectives i eficients. De manera semblant, Barcelona podria interessar-se pel programa d'integració de Neuchâtel per sensibilitzar la ciutadania i donar suport a les persones immigrades en el coneixement del seu nou entorn ajudant-los a practicar la llengua francesa en situacions quotidianes. Segons l'èmfasi del programa, es prioritza la pràctica del francès o l'aprenentatge d'aspectes de l'entorn social i institucional del cantó i de Suïssa. En total, hi ha cinc programes diferents que es porten a terme en 10 classes semestrals o anuals a Neuchâtel i La Chaux-de-Fonds.

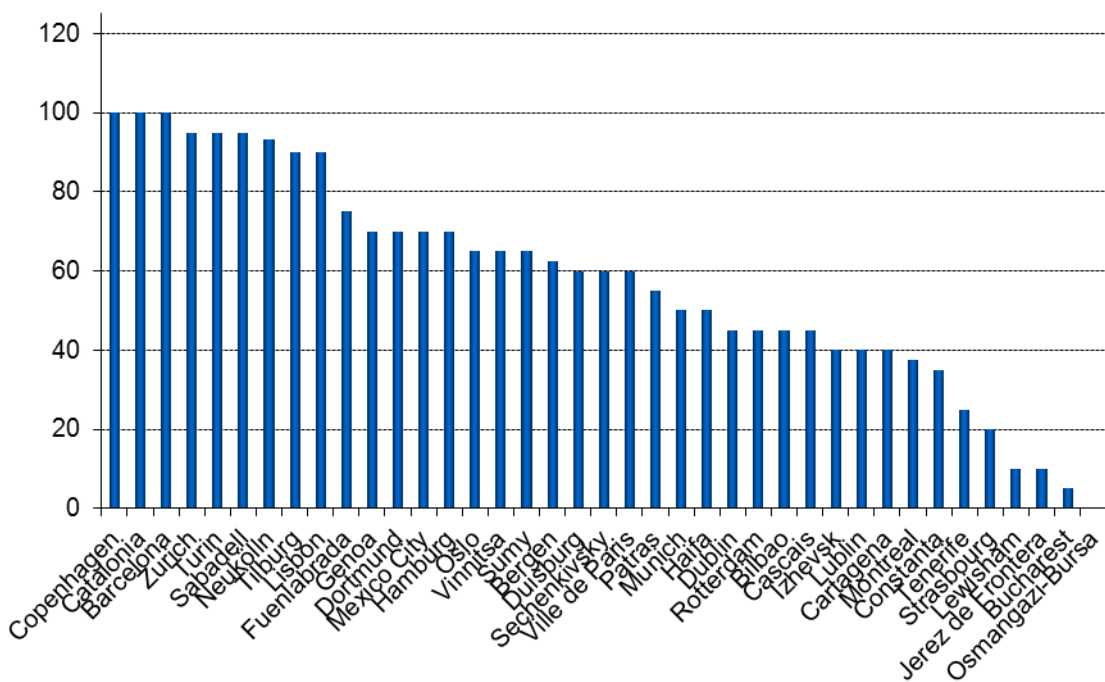
WELCOMING

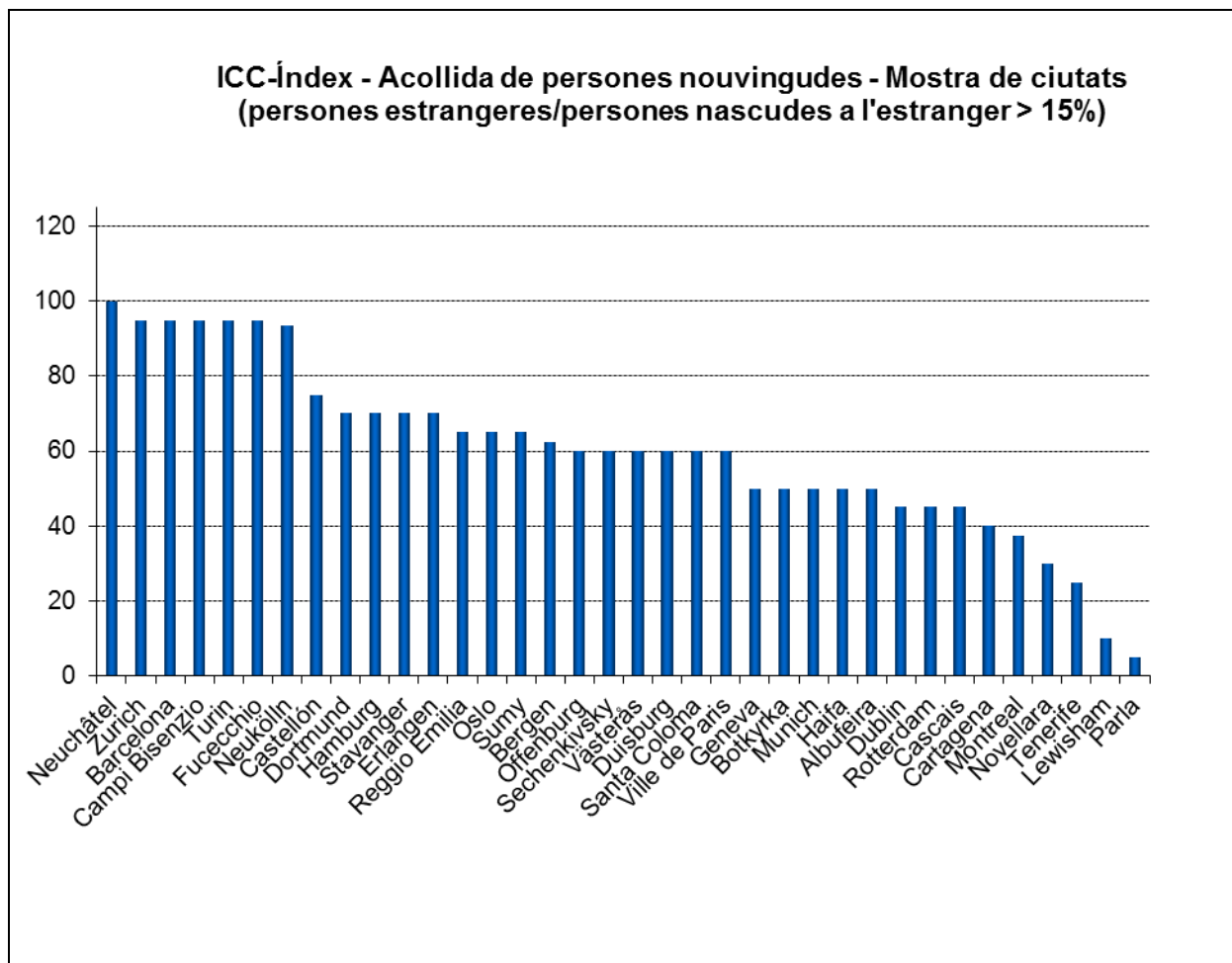

ACOLLIDA

Les persones que arriben a una ciutat per un temps prolongat (siguin quines siguin les seves circumstàncies) és probable que se sentin desorientades i necessitin múltiples formes de suport. En tant que aquestes mesures es puguin coordinar i implementar de manera efectiva, tindran un impacte significatiu en com les persones s'arrelen i s'integren.

**ICC-Índex - Acollida de persones nouvingudes - Mostra de ciutats
(habitants > 200.000)**

La taxa d'assoliment de la política d'acollida de Barcelona és del **100%**, un resultat excel·lent comparat amb el 54% de la mostra de ciutats. És important assenyalar que la ciutat ha millorat respecte del seu resultat inicial del 95% obtingut l'any 2010.

La ciutat ha establert una **oficina** per a l'acollida de les persones immigrades i nouvingudes a la ciutat, i ofereix un recurs municipal publicat i traduït a 8 idiomes amb **informació i suport** adreçat a residents nouvinguts. És positiu que Barcelona doni **suport i aculli** totes les categories de persones nouvingudes: familiars, estudiants, treballadors/es immigrants, persones refugiades i també ciutadans que han obtingut la nacionalitat espanyola, persones immigrades en situació irregular, persones retornades i persones emigrades.

El **SAIER**, Servei d'Atenció a Immigrants, Emigrants i Refugiats és un servei municipal especialitzat en la mobilitat internacional que ofereix informació i assessorament sobre immigració, asil, emigració i retorn voluntari a qualsevol persona que visqui a la ciutat de Barcelona. El SAIER ofereix serveis des de 1989 i s'ha anat adaptant als canvis migratoris per tal de donar respostes a les necessitats de la ciutadania.

A més, és molt positiu que la ciutat de Barcelona hagi introduït una **cerimònia pública especial** per donar la benvinguda a les famílies que han aconseguit finalment el reagrupament.

Per tal de facilitar la integració, una bona acollida és un primer pas positiu. A continuació, algunes bones pràctiques d'altres Ciutats Interculturals que podrien inspirar Barcelona:

La interessant activitat de Ballarat d'organitzar el *Migrant Morning Tea* (Té de matí dels immigrants): cada matí aquests tes han ajudat a crear amistats entre persones de diferents cultures, han proporcionat informació a persones nouvingudes relacionada amb el seu arrelament i recursos disponibles. En canvi, Barcelona fomenta la inclusió i la integració social per mitjà de l'herència històrica i cultural de la ciutat entre la ciutadania i molt especialment entre les persones nouvingudes. La ciutadania també hi participa compartint la seva cultura amb exposicions d'art.

Novellara ha posat en marxa un projecte anomenat "**Punto d'ascolto**" (punt d'escolta), que dona la benvinguda a famílies estrangeres per tal que puguin conèixer-se i parlar amb psicòlegs i mediadors interculturals que les ajudaran a entendre el sistema educatiu italià. Aquest servei dona suport i ajuda les famílies en el procés d'integració.

L'Ajuntament de Bergen ha creat un Centre Introductori per a persones refugiades, escoles, centres de salut i altres sectors públics i privats. Actua com a vincle entre els diferents grups de persones immigrades i el sector públic, compartint experiències i coneixements sobre temes d'integració, apoderament comunitari, etc. Un bon exemple és la col·laboració amb un hospital que volia sensibilitzar sobre la diabetis a través de cursos adreçats a persones immigrades, atès que la diabetis era prevalent en aquesta població. Va ser tot un repte aconseguir que la gent s'apuntés als cursos i es van posar en contacte amb una entitat per tal que col·laborés i ajudés a planificar el curs. Junts van organitzar el curs a EMPO amb una molt bona assistència. L'equip multicultural va jugar un paper ben important a l'hora de passar la informació.

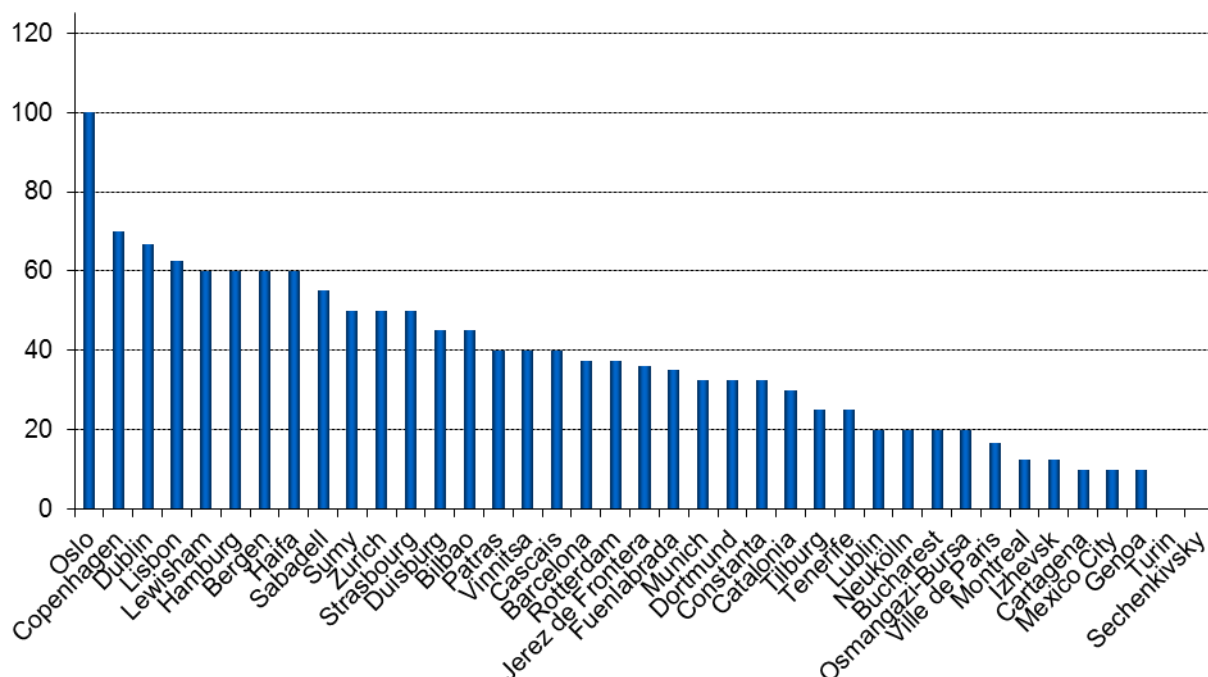
GOVERNANCE

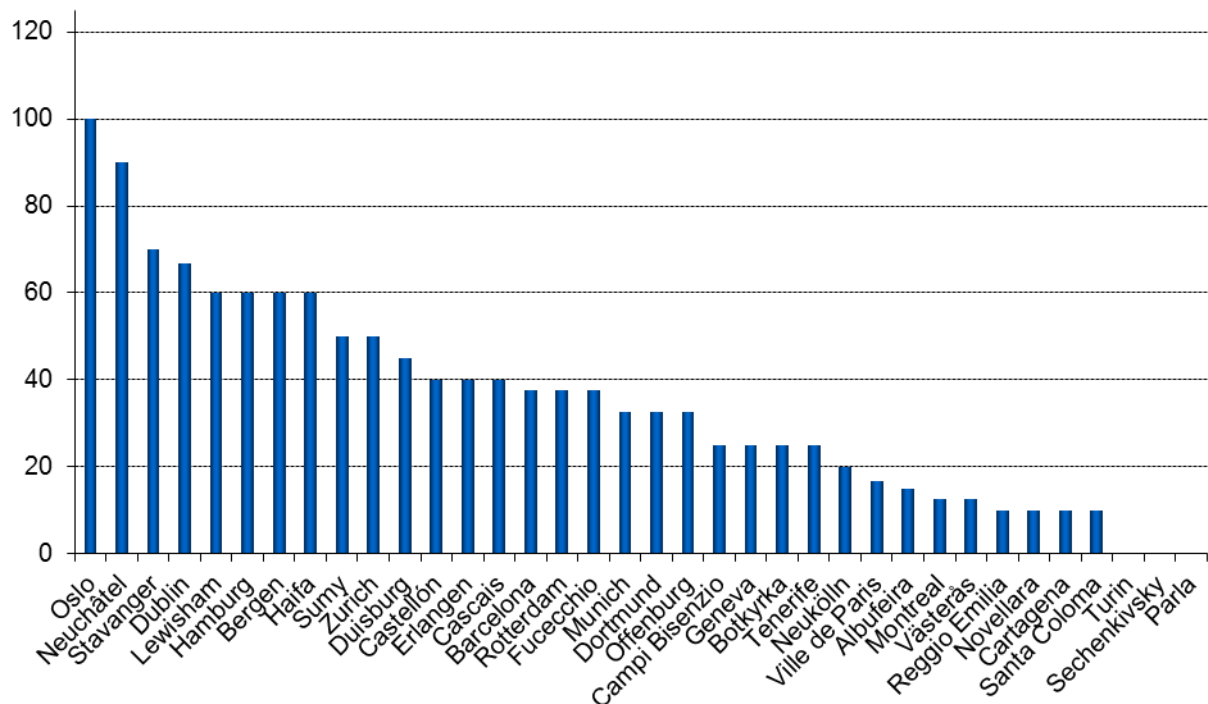
GOVERNANÇA

Probablement les accions més potents i efectives que pot emprendre una ciutat per tal de fer-la més intercultural són els processos de representació democràtica i participació ciutadana en la presa de decisions.

ICC-Índex - Governança - Mostra de ciutats (habitants > 200.000)

ICC-Índex - Governança - Mostra de ciutats (persones estrangeres/persones nascudes a l'estranger > 15%)

L'anàlisi del qüestionari indica que la taxa d'assoliment de la política de governança, lideratge i ciutadania de Barcelona roman estable al llarg dels anys, amb el **38%** tant l'any 2010 com l'any 2017, un resultat lleugerament més alt que el resultat de la mostra de ciutats, que se situa en el 34%.

Les persones nouvingudes poden votar quan han obtingut la nacionalitat portuguesa. No obstant a països amb acords bilaterals (principalment països llatinoamericans), les persones estrangeres poden votar a les eleccions locals després de 5 anys de residència a Espanya. A Barcelona, **l'origen ètnic dels polítics elegits no** reflecteix la composició de la població de la ciutat. Això no obstant, la ciutat té un òrgan consultiu que representa les persones migrades/minories a les seves entitats. Potser la ciutat vulgui implicar les persones immigrades/minories amb les institucions públiques, les entitats i persones expertes.

El Consell Municipal d'Immigració de Barcelona (CMIB) es va crear l'any 1997 amb la participació de 16 entitats. El seu treball al llarg dels anys ha estat intensiu: documents, tallers i debats com ara la Trobada Intercultural i, més recentment, el Dia de l'Immigrant, així com recomanacions relacionades amb diversos plans d'acció municipal i molt més. El Consell Municipal reuneix actualment més de 40 entitats.

Barcelona s'inspirarà potser amb aquesta iniciativa de Ballarat: El **Multicultural Ambassadors' Program (MAP)** (Programa d'Ambaixadors Multiculturals). Aquest programa es va desenvolupar per tal de crear un lideratge en la comunitat migrada i animar les minories a participar en la vida política de la ciutat. La finalitat d'aquest programa des de l'any 2009 és millorar la sensibilització comunitària alhora que fomenta la cohesió social i l'acceptació mútua. Els objectius són:

- Millorar la sensibilització comunitària i fomentar la inclusió a Ballarat de col·lectius nous i ja existents de persones culturalment i lingüísticament diverses.
- Donar suport al lideratge dins els col·lectius culturalment i lingüísticament diversos i reconèixer el compromís i la contribució de les persones immigrades i indígenes amb la comunitat de Ballarat.
- Defensar i promoure els beneficis de la diversitat cultural mitjançant l'aprenentatge, l'intercanvi i la celebració.
- Col·laborar amb l'Ajuntament de Ballarat en la implementació de la seva Estratègia de Diversitat Cultural

Els Ambaixadors Multiculturals seran persones referents dels seus col·lectius i motivaran a la ciutadania a ser participatius en el lloc de treball, els grups socials, religiosos i de lleure, a més de les escoles i els grups comunitaris.

Recomanem a Barcelona que introdueixi un criteri o norma per a la representació de les minories als consells obligatoris que supervisen les escoles i/o els serveis públics, i també per reforçar iniciatives existents que tenen per objectiu **fomentar la participació de les persones migrades i les minories**

en la vida política. De fet, és molt positiu que el Departament de Participació reforci la participació ciutadana en la vida pública i social del municipi i pari especial atenció a trobar fórmules més enllà de la participació electoral.

Potser la ciutat vulgui seguir l'exemple marcat per la ciutat de París en la què 123 "*conseils de quartier*" or "consells de barri" són oberts a tots els i les residents, sigui quina sigui la seva nacionalitat, i permet a les persones expressar les seves opinions i propostes sobre temes que afecten els barris, com ara els projectes de desenvolupament, la vida de barri i totes les estratègies que podrien millorar potencialment la qualitat de vida. Els Consells són un pont entre la ciutadania, els càrrecs elegits i l'alcalde.

ANTI DISCRIMINATION

ANTIDISCRIMINACIÓ

Barcelona fa el seguiment de l'abast i les característiques de la **discriminació a la ciutat** i és l'Oficina pels Drets Civils i la No Discriminació qui té la responsabilitat de la detecció de pràctiques discriminatòries en els lloguers d'habitatges a la ciutat. El municipi també compta amb un servei específic que assessora i dóna suport a les víctimes de discriminació. De fet, l'Oficina pels Drets Humans de Barcelona ofereix atenció, mediació, informació i serveis legals especialitzats. L'Ajuntament té un acord amb *SOS Racisme* per tal d'ajudar les víctimes de racisme. De manera periòdica, la ciutat posa en marxa campanyes per sensibilitzar sobre aquest tema.

El Pla contra la islamofòbia, que es va posar en marxa l'any 2017, és un exemple excel·lent d'allò que ha estat fent la ciutat per lluitar contra el racisme i els sentiments negatius.

París ha establert la "*Réseau parisien de repérage des discriminations (REPARE)*" (Xarxa de seguiment de la discriminació): un dispositiu que intenta identificar i denunciar casos de discriminació localitzant-los i prevenint-los. La Xarxa REPARE serveix d'aquesta manera per visibilitzar l'abast i les característiques de la discriminació a París i dóna una resposta contundent a aquestes situacions.

Barcelona podria seguir l'exemple del projecte de Patres anomenat "Lluitant contra la Discriminació en l'àmbit de l'Empresa: Dones i joves d'origen gitano i musulmà" que és finançat pel Programa de la UE "PROGRESS - Suport a activitats nacionals per a combatre la discriminació i promoure la igualtat" (JUST/2012/PROG/AG/AD). Els principals objectius d'aquest projecte són la sensibilització, la difusió d'informació i la promoció de debats sobre els reptes i els temes polítics més importants en relació a l'antidiscriminació de persones immigrades d'origen gitano i musulmà en l'àmbit de l'empresa. La transversalització de les polítiques a través de la implicació d'agents socials, entitats i altres actors clau és també un repte. El projecte el coordina el "Centre Nacional de Recerca Social (EKKE)" i la regió de Patres ha estat identificada com

a lloc clau a escala nacional, al mateix nivell que Atenes. L'entitat local amb què es desenvolupa el projecte és l'Empresa Municipal de Patres per a la Planificació i el Desenvolupament - ADEP SA.

Com a alternativa, les escoles d'Amadora desmunten estereotips i percepcions negatives. De fet, la ciutat d'Amadora (Portugal) ha implementat una campanya de comunicació centrada en l'educació i les escoles en el marc del projecte *Communication for Integration (C4i)* (Comunicació per a la integració). La campanya té per objectiu adreçar el rumor identificat durant la recerca en l'àmbit municipal del fet que els i les alumnes d'origen immigrant fan baixar el nivell educatiu de les escoles. A Amadora, el 60 per cent dels residents estrangers, que representaven el 10 per cent de la població del municipi l'any 2011, provenen de països africans de parla portuguesa. Com a part de la campanya, 60 alumnes de l'escola secundària de Seomara da Costa Primo es van formar com a agents antirumors. Van identificar els següents rumors a la seva classe: els alumnes nouvinguts no són mai benvinguts, els espanyols i els portuguesos no es cauen bé, es creu que els blancs a Cap Verd roben els infants, els professors de matemàtiques i de llengua portuguesa guanyen més que altres professors, etc. Els i les alumnes van participar també a un debat, "*Com veig els altres?*" i havien de fer un mosaic del seu company o companya de classe fent servir aliments. Per acabar, van presentar una cançó antirumors a la 3a Reunió de Coordinació del Projecte C4i que es va celebrar a Amadora el 12 de desembre de 2014 i van expressar el seu interès a participar en més activitats antirumors. Segons la recerca científica realitzada a Amadora com a part del Projecte C4i, una escola secundària amb una majoria d'estudiants de diferents nacionalitats es va posicionar entre les vuit millors escoles de la ciutat l'any 2013. De manera semblant, gairebé una quarta part de l'alumnat que va rebre premis d'excel·lència acadèmica eren immigrants. Amadora creu que l'èxit educatiu només es pot aconseguir amb un sistema educatiu integrador i inclusiu.

CONCLUSIONS

Barcelona ha presentat un índex de ciutat intercultural agregat del **71%**, situant-se **15è** entre les 86 ciutats de la mostra. És més, Barcelona s'ha situat **10a** entre les ciutats de més de 200.000 habitants i **11a** entre les ciutats amb més del 15% de residents nascuts a l'estranger.

Cal destacar que la ciutat ha rebut una puntuació **més alta** que la mostra de ciutats en els següents àmbits: compromís, barri, espai públic, mediació, llengua, mitjans de comunicació, projecció internacional, intel·ligència/competència, acollida i governança.

D'altra banda, els **àmbits més febles** en els que cal que l'Ajuntament de la ciutat reforci les seves polítiques són: enfocament intercultural, educació, servei públic, empresa i mercat laboral, vida cultural i cívica.

Tenint en compte allò que s'ha exposat, volem felicitar l'Ajuntament de Barcelona pels esforços realitzats. L'Índex ha mostrat que hi ha possibilitats de fer més millores i estem segurs que si la ciutat segueix les nostres indicacions i altres pràctiques de Ciutats Interculturals, ben aviat els resultats seran visibles i tangibles.

RECOMMENDATIONS

RECOMANACIONS

Tractant-se d'esforços interculturals, amb referència a l'enquesta, la ciutat podria millorar en els sectors que citem a continuació tot introduint diferents iniciatives:

- **Educació:** Les escoles haurien d'augmentar la interacció ètnica/cultural adoptant, per exemple, un calendari amb diverses activitats multiculturals i multireligioses. Això ajudaria molt els i les estudiants de diferents orígens en el seu procés d'integració i fomentaria el sentiment de ser acceptats. És important oferir un ampli ventall d'activitats que siguin atractives pel màxim nombre d'alumnes. Com a idea, les escoles podrien celebrar l'Any Nou Xinès, el Ramadà, la Pasqua Ortodoxa. Adoptar un calendari amb diverses activitats multiculturals i multireligioses ajudaria els i les estudiants a integrar-se reforçant els sentiments d'acollida i acceptació. Possiblement l'Ajuntament vulgui també reforçar la participació de les famílies en el sistema educatiu.
- **Servei públic:** Recomanem a Barcelona que introdueixi un pla de contractació amb l'objectiu de garantir una diversitat adequada en la seva plantilla de treballadors/es per tal que reflecteixi la població de manera igualitària en l'origen ètnic/cultural del seu funcionariat a tots els nivells. És un fet que la interculturalitat aporta creativitat i innovació, un enriquiment que haurà de beneficiar l'efectivitat del servei. D'altra banda, la ciutat podria introduir espais i horaris d'ús exclusiu per a dones a les instal·lacions esportives.
- **Empresa i mercat laboral:** Possiblement la ciutat vulgui introduir "districtes de negoci/incubadores" en què es podrien interrelacionar amb més facilitat les persones de diferents cultures. La incubadora seria un

element important en el centre de la ciutat en tant que donaria als emprenedors l'oportunitat de desenvolupar les seves habilitats i tenir activitats més obertes. D'altra banda, també seria una oportunitat perquè les persones immigrades puguin seguir fent allò que saben fer i que han après al seu país d'origen. Aquesta interrelació de competències i habilitats representaria un element molt enriquidor.

- **Vida cultural i cívica:** S'hauria d'utilitzar l'interculturalisme com a criteri per a la concessió de subvencions a entitats. Barcelona hauria de motivar de manera més constant a les entitats culturals perquè abordin la diversitat i les relacions interculturals.
- **Mediació:** Per tal de millorar l'àmbit de la mediació, l'Ajuntament podria fixar-se en la idea de Parla de celebrar el **Dia Mundial de la Diversitat Cultural pel Diàleg i el Desenvolupament** (segons l'ONU, és el 21 de maig), amb visites de l'alcalde als centres de culte i organitzar una trobada conjunta. És una ocasió perfecta pel coneixement mutu, la construcció de ponts entre creences i política, i per atreure l'interès dels participants.

Possiblement Barcelona vulgui considerar altres exemples que han estat implementats per altres Ciutats Interculturals com a font d'aprenentatge i inspiració per a futures iniciatives. Aquests exemples es troben a la base de dades de Ciutats Interculturals¹³.

¹³ <http://www.coe.int/en/web/interculturalcities/>